

דואר

ירחון לעניני דואר סעקרעטע סעכונ ורדיין

4

המחיר 50 פרי

תמוז תשי"ג

התוכן

	פתיחת מרכז הטלפונים בעפון
3	תל אביב — א.
4	דו"ח ועדת הובר — סמך צוואלי
10	מחירי מברקים — תרגם ר. מ. רודניצקי
12	הדואר הנע — נושא תרבות אלמוני
12	זוטות
14	הדואר בספרות — ש. אלאי
17	הדואר צוחק
18	מפה ושם... — ש. ב. ואל
19	מן ההווה
19	הידעת...? — ש. אי
	פתיחת בית הדואר בקרית שמונה —
20	ד. הרובין
21	שמעתי ורשמתי... — ש. אישלאה
21	מכתבים למערכת

תמונת העטיפה : שילחן הבוחן במרכז העפון
 הצילום : לשבת העתונות הממשלתית,
 מדור הצילומים, פרוץ כהן

חברי המערכת :

ז. אלישיב, י. גליק, י. גרינבלד, מ. ירושלמי, א. ד. קולמן.

דואר

ירחון לעניני דואר, טלגרף, טלפון ורדיו

יולי 1953

שנה בי חוברת די

תמוז תשי"ג

פתיחת מרכז הטלפונים בצפון תל-אביב

סו בחג והרגישו את חשיבות הרגע שבו משך המנהל הכללי, מר בן מנחם, את החוט ובוה ניתן האות להפעלת המרכז.

בשעה 1300 נתקיימה מסיבת עיתונאים עם שר הדואר, די"ר י. בורג, המנהל הכללי של משרד הדואר, מר ת. בן מנחם ומנהל שירותי ההנדסה (צו"ר) מר מ. י. פרידמן. העיתונאים התעניינו בכל השאלות הקשורות למרכז אך נשאלו גם שאלות כלליות הנוגעות לא רק למרכז החדש אלא לשירותי הטלפון בכללם. בין השאר נמסר שהחיוג הישיר בין המגורים מירושלים וחומה לתל אביב יופעל

אותו יום ששי, 5.6.53, יום גדול היה לדואר ישראל. בשל הפרי הראשון של תכנית הפיתוח של הדואר : נפתח מרכז טלפונים בצפון תל אביב.

מה רב המרחק בין תכנון התכנית לבין ביצועה : מח' שבה רבה ועמל רב הושקעו בבניית המרכז שלא להזכיר את הכסף הרב שהיה דרוש כדי להוציא לפועל רק שלוש ראשון של העבודה העצומה של בניית שלושה מרכזים גדולים בתל אביב שבלי ספק יקלו, אם לא יפתרו, את בעיית הטלפונים בעיר ובסביבתה. לכן, גדולה היתה השמחה של ההנהלה, המהנדסים והעובדים כאחד, כולם השתתפו

שר הדואר חוידע לראש הממשלה על פתיחת המרכז

בשנה זו. כן נאמר שבחדשים הקרובים יתחשפו 50 טלפון
נים ציבוריים בכל הארץ וחלק ניכר מהם יותקן בתלי
אביב.

עד סוף השנה תופעל בפתח תקוה מרכז חדשה ועד
אמצע השנה הבאה אפשר יהיה לחייג מתל אביב לפתח
תקוה ולהיפך.

לאחר המסיבה נערך סיור ומר פרידמן הסביר לעיתונאים
את אופן פעולתו של המרכז.

דקות ספורות לפני שעה 1400 נתמלא האולם שבמרכז
הטלפונים מפה לפה. ליד השולחן ישב שר הדואר ד"ר י.
בורג ולידו שר הדואר הראשון הרב ד"ר גורוק, המנהל
הכללי, מנהל שירותי ההנדסה (צו"ר), מהנדס המחוז מר ג.
לביאון וכן ה"ה מקאנדריו, מהנדס שהדריך את עובדיו,
ומר כהן, הספק של הציוד למרכז.
כאולם נוכחו אורחים רבים מלבד עובדי הדואר שהוזמנו
למסיבה.

ניהל את המסיבה המנהל הכללי, בנאום הפתיחה הקצר
שלו ברח את כל המשתתפים בהקמת מרכז הטלפונים החל
מן הפועל הפשוט ועד מהנדס הראשי שכולם עשו כמיטב
יכולתם כדי להגיע בזמן למטרה שהוצבה לפניהם. לאחר
הברכות פתח מר בן-מנחם את המרכז על ידי משיכת
חוט ומסר את רשות הדיבור לשר הדואר שאמר:

עלה בחלקי לחנוך היום את מרכז הטלפונים האבטומטי
שבצפון תל-אביב ולפתוח כזה את הראשון מבין שלושת
מרכזי הטלפון התל-אביביים הנגמרים תוך שנה זאת בתלי
אביב. מרכז זה שנפתח עכשיו הוא בעל קיבול של 7000
קו עם אפשרות הרחבה עד 10,000 קו. כבר בוצע החלק
המכריע של עבודות הרשת באיזור הצפון, חפרו חפירות
לאורך 18 ק"מ; בחפירות אלה הונחו הצנורות התת-
קרקעיים אשר דרכם יועברו כבילי טלפון באורך של
95 ק"מ.

לפי התכנית יתחשפו לרשת בתל-אביב 2000 קו בעתיד
הקרוב ביותר ועוד 4000 קו במשך שנה תקציבית זאת.
ותקוותו עזה שבהמשך עבודות רשת אלה תחוסל מצוקת
המחסור בקוים במרכז תל-אביב ובשכונותיה הברוכות.

מן הראוי לציין שבשום שירות לא קיבלה המדינה
הצעירה שלנו ירושת הונחה בה בבדה כמו בענף הטלפון.
המוצאי "הנדס" נצטברו במשרדי הדואר כ-14 אלף בקשות
להתקנת טלפונים ובניתום הלא גדל הישוב בע"ה יותר
לפי שנים והרחיב את שטח התישבותו ומרחב מחייתו.

סוף דצמבר 1948 היו במדינת ישראל 19,312 מכשירי
טלפון. היום מספרם למעלה מארבעים אלף.

ביוני 1949 ניהלו 3,995,000 שיחות מקומיות
במרץ 1953 ניהלו 6,200,000 שיחות מקומיות.

אורך התילים הוא כיום הנה למעלה מ-250,000 ק"מ,
כחמישים אלף ק"מ יותר ממה שהיה לפני שנה.

עבודה זאת הן ביסודה הן בהתקדמותה, לא תתואר
ולא תיתכן בלי התכנון ובלי ההתמסרות של כל העוסקים

בה. יזכרו לטוב שני שרי התחבורה דוד רמז וז"ל ודוד
צבי פנקס וז"ל אשר נפלו על משמרתם וייבדלו לחיים
טובים וארוכים, השר דב יוסף, והרב גורוק שליט"א.
אשר יזמנם ומרצם אפשרו חנוכת בית זה.

יעמדו על הברכה אנשי הנהלת הדואר, המתכננים,
המציידים, המהנדסים והפועלים, קושרי הקשר ומושכי
החוטים המקשרים בין אדם לחברו. במיוחד אני מצוין
לשבח את הדרכתו של מר Mac Andrew המומחה מטעם
Autelco אשר הדריך וכוון, בדק ובחן וקיים את דברו
על הקמת המרכז הזה והפעלתו במועדו, וכן את מר כהן
נציג החברה.

אני יודע היטב שרבים מאלה אשר יקבלו היום ובזמן
הקרוב את הטלפון בביתם. יזכרו את זמן ההמתנה המי
מושך, הארוך מדי, והנני לבקשם לזכור גם כן מה רבו
המשכולים הכספיים והסכניים שהיה צריך להתגבר עלי
הם, ומה גדולה מדת ההכנה וההתקנה עד שהגענו הלום.
כדברי בן-זומא במסכת ברכות דף נ"ח עמוד א' שהיה
אומר:

כמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא פת לאכול,
חרש וזרע וקצר ועמר ידש וגרה וברר וטחן והרקיד
ולש ואפה ואח"כ אכל!

ואני משכים ומוצא כל אלו מתוקנים לפני.
וכמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא בנד ללבוש
גזז ולבן ונפץ וטוה וארג וצבע וחפר ואח"כ לבש
ואני משכים ומוצא כל אלה מתוקנים לפני.

...כל אימניות שוקדות יבאות לפתח ביתי ואני משכים
ומוצא כל אלו לפני.

עד כאן דברי בן-זומא.

הנהלת הדואר נותנת את דעתה לנתיבות הרשת הטל-
פונית בצומת המסחר והתעשייה שבתל-אביב רבתי וביתר
מרכזי המשק במדינה. ברם, באופן מיוחד ניתנת היום
מחשבתנו לנקודות המרוחקות בכפר ובספר שריחוקם
מהישוב גורם למתח מתמיד ולפעמים אף להרגשת
בדידות. בשעה זו של פתיחת מרכז הטלפונים בצפון תל-
אביב אני אומר לתושבי נקודות אלה שמיטב מאמצינו
מכוון לכך שנספיק להם בקצב המהיר ביותר את הקשר
האמיץ ביותר.

אסיים דבריי, דברי פתיחה וחנוכת הבית והמרכז האבי-
טומטי, בברכה מברכת החודש שתיאמר מחר בכל בתי
כנסיות בכל העולם והמתחילה במלים: "יחדשהו הקדוש
ברוך הוא עלינו ועל כל עמו בית ישראל לטובה ולברכה
לששון ולשמחה".

ברכתי, תפילתי ותקותי — שהמרכז הזה ישרת ויעזור
ליחיד ולרבים "לפרנסה טובה ולמכללה טובה לחיים טוב"
ביום ולשלוש, לשמעות טובות ולבשורות טובות.
מרכז הטלפונים בצפון תל-אביב נפתח.

בגמר הנאום הודיע שר הדואר בטלפון (דרך המרכז הח-
דש) לראש הממשלה על פתיחת המרכז החדש וראש המפ-
שלה (שקולו נשמע באולם) איחל לכולם שהטלפון יביא
לידי הגברת האדיבות בתוכן ובאמת במשא ומתן שבין
איש לרעהו.

המנהל הכללי נאם בחוגגון ויצ"ו בח"א

המרכז שנפתח עכשיו הוא בעל קיבול של 7,000 קו עם אפשרות הרחבה עד 10,000 קו. הציוד דומה לזה של המרכזים הקיימים ונעשו כל השכלולים הטכניים כדי להתאימו למרכזים הקיימים.

כיוצו התכנית

לשם פתיחת המרכזים החדשים היה צורך להקים בניינים חדשים, ולהניח כבילים נוספים לשם הרחבת הרשת בתל אביב רבתי ולהסביבה. כיוצו התכנית נחשבו מסביבות תקציביות ומחוסר חומרים ופתיחת המרכז נשתתתה. הרחבת רשת הכבילים התחילה כבר בסוף שנת 1951 והתקנת מרכז הטלפון החלה בסוף אוקטובר 1952. התניית מרכז הטלפון נגמרה ברובה בסוף מרץ 1953 ואז התחילה בדיקת הציוד. הכבילים שנרכשו גם הם מכספי המלווה האמריקאי בסכום של 2,000,000 \$ הונחו על ידי עובדי הדואר. בפיקוחו של מהנדס של הפסקים.

רשת הכבילים

לפי התכנית הנוכחית ישמש מרכז הצפון את החלק הצפוני של תל אביב עד הרחובות גאולה, שינקין, דרך פתח תקוה והקרית ונחל מוצרנה ממזרח. חבור המגוונים באזור זה למרכז החדש במקום למרכז הקיים ברחוב מקוה ישראל ואפשר הסכון רב בכבילים.

לאחר תכנון קפדני ורכישת הציוד הדרוש הוחל, באוקטובר 1951, בהנחת הכביל שיחבר את מרכז הצפון למרכז ברחוב מקוה ישראל. העבודה העיקרית בהנחת הכביל לים למגוונים החלה בסברואר 1952. עד עתה בוצעו כ-75% של עבודות הרשת באזור "הצפון"; בוצעו הסיוע רות לאורך 18 ק"מ מהם 3.5 ק"מ ע"י קבלנים ו-14.5 ק"מ ע"י עובדי הדואר.

החלק הפורמאלי של המסיבה נסתיים בסיוור במרכז שבו מסר מר פרידמן לאירחים פרטים על הציוד והתקנתו. בחזרה מן הסיוור נחשבו האירחים בסריכים ומשקאות. מסיבה נאה נוספת נערכה לעובדים עצמם בסועדון ויצ"ו; לאלה שבמו ידיהם הקיפו את מרכז הטלפונים וראוהו מתחילת בנייתו ועד הפעלתו. ושמעו נאומים של שר הדואר, המנהל הכללי, מנהל שירותי התנדסה (צו"ר), מר אברמוב מאוניברסיטת עובדי המדינה, מר בסכין, נציג יעד העובדים, מר כהן מאמריקה ומר מקאנדיין.

אחרון הנאומים היה מר גר לביואון, מהנדס מחוז הדרום של הדואר, שנשא על שכתו את כל עומס הכיוצו של תכנית ענקית זו של הקמת המרכז, ועוד ידו נשירה בהקמת שני המרכזים האחרים במחוזו. בהרגשת שמחה ויתכן, שגם בהרגשת גאווה כנה שלא לשם התרברבות נתפזרו כולם כדי להמשיך בעבודתם היומיומית.

והרי פרטים על המרכז החדש:

התכנית הכללית:

מתחילה ברור היה שתמרכז בח"י מקוה ישראל ומרכז הירד ביפו לא יוכלו לספק את דרישת הקהל ולכן כבר ב-1950 הוגדל המרכז הקיים ב-4200 קו ל-6600. מרכז רמת גן הוגדל באותו זמן מ-200 קו ל-400; נפתח מרכז חדש של 500 קו בקרית ומרכזים זמניים בחולון ובבת ים. בקיבול של 100 קו ב"א; אולם יחד עם זה הוחלט להקים מרכזי טלפון חדשים בתל אביב, כדי להשיג את הדרישה לטלפונים.

ביום 3.10.50 נחתם חוזה לאספקת הציוד הדרוש עם החברה "אוטומטיק אלקטריק קומפני" צ'יקגו. ההזמנה מומנה בכספי המלווה האמריקני ובחרי הציוד לשלושת המרכזים הוא כ-15 מיליון דולר.

השר נואם בפתיחת המרכז

צוקה בקיום ברשת הטלפונים במרכז תל־אביב ובשכונות הקרובות תחוסל עם גמר עבודות הרשת הנמצאות כעת בשלב בצוץ וביחוד עם הפעלת הציוד בשביל קוֹי טלפון דו־שתופיים שעבורם הוזמן ציוד מיוחד במרכזים החדשים.

התקנת טלפונים נוספים

החל מחודש אינוס 1952 נשלחות בכל חודש הזמנות לחתימה על חווים להתקנת טלפונים ל־600 מבקשי טלפון גים בתל־אביב. בגדר מלוי התחייבויות הדואר לפי החווים שנחתמו הותקנו עד עתה 650 טלפונים חדשים שקבלו קשר עם פתיחת מרכז הטלפונים של הצפון ביום 5.6.53 כן בוצעו ההכנות הדרושות להתקנת הטלפונים אצל יתר חותמי החווים.

עם פתיחת מרכז הצפון היעברו אליו גם 1200 מנויים שהיו מחוברים עד עתה למרכז ברחוב מקות ישראל ויאופשר ע"י כך מלוי בקשות נוספות באזור המרכז.

בבצוע התקנת טלפונים חדשים, ההכנות להתקנת יתר הטלפונים והעברת המנויים מהמרכז הקיים למרכז הצפון הושקעו 3,500 ימי עבודה.

הבנין של מרכז הצפון

התכנית הוכנו ע"י מחלקת העבודות הצבוריות בשותף פעולה עם מחלקת ההנדסה של הדואר. מקום הבנין נקבע בצפון תל־אביב פנת הרחובות אבן גבירול ואנטוקולסקי. המגרש ששטחו 3016 מ"מ נרכש בשנת 1951 במחיר 144,000 ל"י. פעולות הבניה החלו בסוף אפריל 1951, אולם מרכז הטלפון ויתר האולמות הקשורים בו נמסרו לדואר בחודש אוקטובר 1952. הוצאות הבניה מסתכמות ב־180,000 ל"י בערך.

החפירות העיקריות בוצעו בסביבות הרחובות: שדרות רוטשילד, שדרות תרס"ט ואבן גבירול.

חפירות אלה אפשרו הנחת צנורות תת־קרקעיים שדרכם יועברו כבילי טלפון באורך של 95 ק"מ בערך. במקום צנורות החרס שהיו בשימוש קודם לכן ונרכשו בחו"ל נקנו כעת צנורות מלט אצל יצרנים מקומיים. בקשר להנחת רשת הצנורות הנוכחים לעיל נבנו ע"י עובדי הדואר 210 תאי כבילים ו־120 בריכות כבילים תת־קרקעיים.

ברשת הצנורות הונחו כבר קרוב ל־30 ק"מ של כבילים בגדלים שונים החל בכבילים דקים של 6 זוגות לכביל וכלה בכבילים של 909 זוגות לכביל. אורך תילי הטלפון ברשת המקומית בתל־אביב גדל, הודות להנחת כבילים אלה, ב־20,000 ק"מ בערך, להשלמת רשת זו הותקנו גם כ־4 ק"מ של כבילים עיליים. ע"י התקנת הכבילים העיליים גדל אורך תילי הטלפון ב־3,000 ק"מ בערך.

לשם התקנת רשת כבילים זו בוצעו כ־550 מחברים בכבילים היינו כ־330,000 חבורים והלחמות בתילי הטלפון.

חוץ מהעבודות שבוצעו על ידי קבלנים השקיע הדואר 11,000 ימי עבודה בבצוע חפירות ובהנחת צנורות וכבילים. ההוצאות המקומיות מחוץ למחיר הכבילים היו עד עתה 225,000 לירות בקירוב.

רשת הכבילים בתל־אביב גדלה הודות לעבודות שבוצעו ב־9,000 קוֹי טלפון בערך, מהם כ־8,000 לשמוש המנויים וכ־1,000 לקשר בין המרכזים השונים. לפי תכנית הדו־אר יתווספו לרשת בתל־אביב 2,000 קו בעתיד הקרוב ביוֹתר ועוד 4,000 קו עד סוף מרץ 1954: יש לקחת שהמי

במועדון ריצ'רד העובדים מקשיבים לנאום

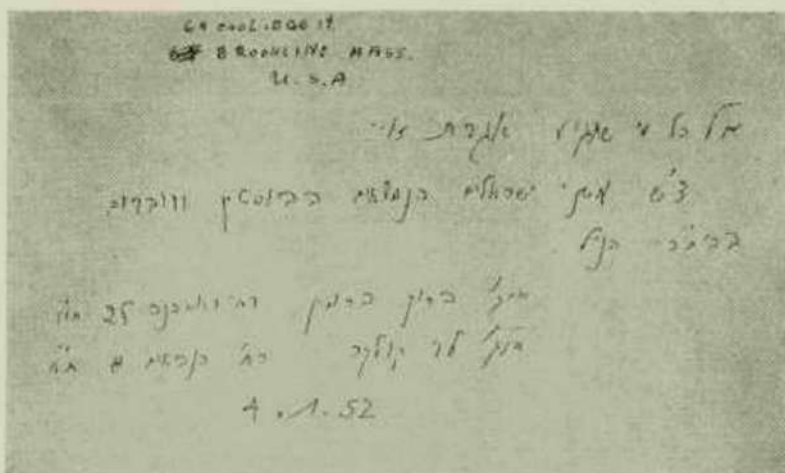
הבנין מואר באור פלואורסצנט. מתקן איורוד מיוחד יוזמן ויוותקן בעתיד. המתקן דרוש לשמירת הצידוד ולגור חיות העובדים באולמות שחלונותיהם סגורים במשך כל ימות השנה.

המרכז

למרכז הצפון הוקצבו ממספרי טלפון בני חמש ספרות המתחילים ב"2" ומספרי הטלפון של 7,000 המנויים ש" חוברו למרכזים יהיו :

שטח הבנין הוא כ-1,500 מ"ר. מידות האולמות הות' אמו במיוחד לצידוד שהותקן בהם ונשאר מקום לאיכסון צידוד ל-3000 ק"ו מנויים נוספים. קיימת גם אפשרות להרחיב את הבנין לאיכסון צידוד נוסף כשיחיה צורך בכך.

הבנין חולק לשני אנפים נפרדים, אגף הדואר הפונה לרחוב אבן גבירול ואגף מרכז הטלפון הפונה לרחוב אנסקולסקי. חלוקת הבנינים לשני אנפים מאפשרת הרחבה של הבנינים בעתיד לשני השירותים באופן נפרד.

מכתב שנמצא בצידוד המרכז שהגיש מארח"ב

צות אחרות. אומנם ישנם הבדלים טכניים רבים בין המר' כזים האבטומטיים הגדולים תוצרת אנגליה, שהתקנו בארץ בתקופת המנדט, לבין מרכיבים חדשים אלו, אך הבדלים אלו הם בפרטים, ולא בעקרונות השיטה.

אספקת הזרם

את הזרם הדרוש להפעלת מרכז "הצפון" יספק מצבר של 50 וולט, 3840 אמפר שעות, הנסען "סעינה צפה" מרשת החשמל העירונית. קיימת גם אספקת חשמל לשעת הולח ע"י תחנת כח (דיוול) מיוחדת של 100 ק"ו.

התקנת המרכז התחילה באוקטובר 1952 וארכה 8 חד' שים: הושקעו 8,000 ימ' עבודה, 1.14 לקו. נעשו 500,000 חבורים והלחמות בקרוב. א.

26,999—20,000 לשם שחרור ספרת הראשית "2" עבור מרכז הצפון הוחלפו מספרי הטלפון 2000—2999 של המרכז הקיים במספרים 62000—62999.

סדורי ביניים

עד לפתיחת שני המרכזים הנוספים יתקשרו מנויי הצ' פון עם יתר מנויי תלמידי דרך המרכז של מקיף ישראל ורק אחרי כן יחולקו כל המרכזים על ידי עורקים ישירים.

הציוד האבטומטי

מרכזי הטלפונים החדשים פועלים לפי שיטת "סטרווגר" (Strowger). שיטת הטלפון האבטומטי המקובלת כיום בארצנו, שהיא השיטה הסטנדרטית באנגליה והרבה אר-

דו"ח ועדת הובר על ארגון הרשות המבצעת של הממשלה בארה"ב *

יוסף עוזיאלי

בידי המדינות שממן מרכבות ארה"ב. הפרק הראשון של החלק העשירי מתאר את ההיקף הע' נקי של הדואר בארה"ב.

"מחלקת הדואר היא אחד המפעלים הגדולים ביותר בעו' לס. משנת 1790 בה התכנסו היו 38,000 \$, עלה הדואר בשנת 1947 להכנסה של 1.3 ביליון דולר, מקיף חצי מיליון עובדים, 10,000 כלירכב ממונעים, 24,000 בנינים, העביר ב-1947 37 ביליון של יחידות דואר, למוסד החסכוניות של הדואר (כעין בנק הדואר העומד לקום אצלנו) מסרו 4 מיליון מקפידים את חסכוניהם בסך 3.4 ביליון דולר. הפרק השני מצביע על כמה ליקויים יסודיים בהנהלת עניני הדואר.

א. המבנה האדמיניסטרטיבי מיושן ומרכז יותר מדי (overcentralized).

ב. מערכת שלמה של חלקים, תקנות ומסורת מקפידים כל התקדמות ומכבידים על אדמיניסטרציה נבונה.

ג. למרות האופי העסקי של פעילות הדואר, חסרים לו לדואר החופש והגמישות שהנם ערכי יסודיים בביצוע הנה' לתעסקים טובה ומשקית.

ד. העריפו הדואר לא הותאמו לעליה בשכר העבודה והר' צאות אחרות, וחייבו התעריפים אינו מבוצע כראוי.

ה. משתמשים בתקציב הדואר להעלמת סובסידיות למוס' דות אחרים. (מוסבר להלן).

ו. מנויים פוליטיים של מנהלי דואר בדרגה ראשונה, שנה ושלושה, וכן של משרות אחרות, גורמים לאי'עילות, ומעכבים בעד פעילות פוריה של מקידים אשר המניע שלהם עלול להיות התקדמות והעלאה בדרגה.

ז. הנהלת החשבונות נעשית ע"י החשבה הכללי (Gene-ral Accounting Office) מחוץ למשרד הדואר, והחש' בינות נמסרים לדואר רק למטרות הנהלה, אחרי חדשים של סגור. שיטות התקציב אינן מתאימות בהחלט לעסק בהיקף ובאופי כשל הדואר, לחץ החסרונות הללו, במפעל

הגיע עתה לספריה ספר הדור ונאה, המכיל את אחד המחקרים היסודיים באדמיניסטרציה ממשלתית. ב-1949, נתפרסם בארה"ב הדו"ח של הועדה שמונתה ע"י הקונגרס לבדיקת הרשות המבצעת והגשת הצעות לשיפוריה. מצעים הם הספרים שהפכו Best seller בשטח האדמיניסטרציה, ודו"ח ועדת הובר הוא הראשון מביניהם. יתכן והסמכות הרחבה שקנה לו דו"ח זה בעני' הציבור גיבוע מההרכב האישי של הועדה: הובר, יו"ר הועדה, — נשיא ארה"ב לשעבר (1929—1933), דין אצ'סון, סגן יו"ר הועדה — שר החוץ של ארה"ב בממשלת טרומן. ג'ימס פורסטל — קבל את פרסומו עקב הדו"ח היוזע שלו על כוחות המערב באירופה ואיריכוסים להגנה, היה שר ההגנה בממשלה טרומן. וכן אישים חשובים אחרים. יתכן גם שסמכותו נר' בעת מעבודת המחקר המקיפה והמעילה שהועדה עשתה, למרות ההרכב הדרסמפלגתי, ושהיו"ר היה ממפלגת האי' פוזיציה (רפובליקאן), עשתה הועדה עבודה ענינית לשמה, בלי להכנס לבקורת פוליטית בכוח מסוים (אם כי יש, כמובן, בקורת על מנויים פוליטיים ופעילות פוליטית של עובדי הממשלה) אך בקורת זו אינה מכוננת למפלגה, אלא לגישה ששתי המפלגות המתחרות בארה"ב נוהגות — חלו' קת משרות כשלל נצחון בבחירות. יש לזכור שבעיקר הדואר הוא מוסד אשר במשרותיו מספק המנצח בבחירות את תאבון תומכיו הפעילים, וזו כבר מסורת קבועה בארה"ב.

החלק מס' 10 של הדו"ח, מטפל בעניני הדואר האמרי' קאי, כמובן שיש לזכור שהיקף פעילות הדואר באמריקה שונה מזה שבארץ. באמריקה, הדואר כולל רק Post, בלי תוספת טלפון, טלגרף ורדיו הנמצאים במסגרת משרד הדואר אצלנו. הדואר, הנו גוף פדרלי מרכזי, ואינו נתון * The Hoover Commission Report on Organization of the Executive Branch of the Government. McGraw-Hill ed. 524 pp. Pr-6.

ההולך וגדל. מצטבר עד כדי מניעת כל פעולה משקית ועילה מצד השרות עצמו.
ה. בעבר, פרט לכמה שנים (הכרזה לשנות מלחמת העיר לשנת השנה — י. ע.) עבדו שירותי הדואר בהפסדים. ב-1948 החזיקו עצמם רק סוגי שירות מועטים. ב-1947 היה הגרעון בן 263 מיליון דולר, או 20% ממכל ההכנסות. ב-1949 — הגרעון בן 551 מיליון דולר מההוצאה 35% מההכנסות. (מצג) אין לציין שבשנת 1950 ירד הגרעון ל-346 מיליון דולר, כלומר כ-5 מיליון דולר פחות מ-1949 — י. ע.)
יש להדגיש שהגרעון נוצר ע"י נסיבות שאין להנהלת הדואר שליטה עליהן.

בפרק שלישי מציגה הוועדה שניים מסוימים במבנה הארגוני של משרד הדואר האמריקאי. במבוא לפרק זה באות הצעות כלליות בנוגע להעמדת הנהלת החשבונות וסעיפי הפעולה בחסות משרד הדואר, רק עם פקוח כללי של המרכז הבכיר הפדרלי. כמו כן ממליצה הוועדה על ריכוז עניני המנהל (Personnel) במשרד הדואר, פרט, אולי, לדרגות הנמוכות ביותר המתקבלות דרך "לשכות", אך גם מה תחת פקוח מרכזי של ועדת השרות הממשלתי. הוועדה ממליצה על הגדלה והרחבה של המחקרים בעניני מינהל ויעילות בעבודות הדואר, והעמדתם עם צוות מתאים תחת מחלקת החשבונות.

באשר להמלצות ספציפיות: ממליצה הוועדה:

א. ה. Postmaster General צריך להשאיר בקבינה, ממונה ע"י הנשיא ומאושר ע"י הסנא, אך לא יהא "איש" מפלגה בעל תפקיד מרכזי בחיים הפוליטיים. (מעניינת ההשוואה לישראל. ההמלצה הנ"ל מכוונת לכך שהעומד בראש הדואר יהא שר, כי בארה"ב השרים ממונים ע"י הנשיא והם רק מאושרים ע"י הסנא. אך שם, המנהל הבכיר, הוא שעולה לדרגת שר. מנסים על ידי זאת לנתק את ראשות הדואר, מהמסגרת הפוליטית הרגילה, ולהעמידה יותר על בסיס "מקצועי", אך ברורה ההכרה שהדואר הנו משרד עצמאי ללא זיקה למשרדים אחרים).

ב. תחת ה. Pm. G. יהיה Director of Posts, אשר ימונה ע"י הנשיא ללא אשרור הסנא. עליו להיות מנוסה בעניני אדמיניסטרציה ובחבר מתוך השרות עצמו. הוא יהיה איש הביצוע בראש הדואר. (משרה זו, אינה תלויה לגמרי, לפי ההמלצה, במינוי פוליטי, כאן צריך לקבוע הבשרון האישי, הותק והתמצאות מובהקת בעניני הדואר).

ג. הוועדה ממליצה על דצנטרליזציה של ההנהלה ל-15 אזורים תחת מנהלים — אזוריים, ותחתם יהיו מנהלי המחוות הרגילים. האחריות המינהלית תעבור מה. Pm. G. דרך ה. Director of Posts, דרך המנהלים האזוריים למנהלים המחוזיים. הבחנה, היא לא להתמקד בחלוקה למחוזות (בארה"ב יש עשרות מחוזות דואר), אלא לאחד את המחוזות ל-15 אזוריים. בישראל אפשר לדמות את הדבר להרכב של נפות דואר, המרכזות בשלושת המחוזות הגדולים. הוועדה ממליצה על חוקק עמדת המנהלים האזוריים מבחינת המנהלה והסמכויות.

ד. הוסמך על הקמת גוף מיעץ בן 7 חברים מתוך הציבור. הגוף ימונה על ידי הנשיא מתוך החוגים השונים

של האוכלוסיה. תפקידו יהא לייעץ בעניני הקו הכללי ושיטות ביצוע. חברי גוף זה לא יקבלו משכורת, פרט להו"איותיהם בעניני הוועדה. לועדה זו, ישמש ה. Pm. G. יו"ר בתוקף תפקידו (ex officio), וה. Director of Posts ישמש סגן יו"ר (מדובר כאן בוועדה, נטולת כל סמכות ביצוע או המלצת המלצות מחיבות, אך האפקט הציבורי הוא רב, כי יש כאן כעין בקורת והדרכה ציבורית בעניני השרות הציבורי מס' 1 של הממשלה. (מסתבר שבארץ מתכונן שריהדואר ד"ר בורג' להקים ועדה מעין זו, וברור שיש לברר על כך. לדעתי יש להרחיב במידה מסוימת את סמכויות הוועדה ע"י יצירת קשר עם אחת מועדות הכנסת — י. ע.) הוועדה עוברת עתה לסקר ההשפעות הפוליטיות על הדואר, ומביאה כעובדה שמתוך 470,000 עובדים לפי התקן, למעלה מ-22,000 (למעלה מ-5%) הם מינויים פוליטיים המתחלפים עם הבחירות הכלליות. היות והמינויים הללו הם בדרך כלל למשרות ה"שטניות" — מנהלי דואר בדרגות הגבוהות ומנהלי מחלקות, הרי ממילא נסתמת הדרך לקריירה מקצועית לאנשי הדואר בשרות. למשרות האחראיות אי אפשר להגיע בדרך הרגילה של שרות יעיל ועולה בדרגה, וזה גורם שלילי לגבי עובדי הדואר המוכשרים. אי לזאת ממליצה הוועדה: ה. אישור מינויי מנהלי דואר (הבחנה למנהלי דואר מקר) סיים — י. ע.) ע"י הסנא יחוסל. הסנא הוא הגוף הפוליטי שדרכו היו משפיעים המינויים הפוליטיים. לכן צריכים להיות בחירת העובדים, העלאתם בדרגה ושאר עניני המנהל, במסגרת השרות עצמו. בחירת מנהלי דואר מקומיים צריכה לבוא מתוך האוכלוסיה המקומית, ובהתאמה עם השלטונות המקומיים. (עירוניות, מועצות מקומיות וכו'). יש לראות במשרות אלה עניני דואר פנימיים, אשר לפי תקנות קבועות של הדואר, (אשר על ביצוען, תפקיד ועדת השרות הממשלתי), אפשר יהיה להתקדם ולתפוס מקומות אלה מתוך השרות עצמו.

אשר לנהול חשבונות הדואר ותקציביו: מוצאת הוועדה לקיים יסודיים. השרות מופעל ע"י 33 סעיפי הקצבות לענינים מיוחדים, כל אחד מהסעיפים חייב להיות מסביר ע"י הדואר, ומאושר ע"י הקונגרס, ומקצב כל רבע שנה לסניפי הדואר ע"י מחלקת התקציבים (Bureau of Budget). ההקצבות מכילות סעיפים כגון: "שרות מסירה בכפ" רים", "דמי שכירות כלירוב ואופנים" וכו'. כל דולר יוצא, חייב להוקף כנגד הקצבה כלשהי, והעברה מסוקף לסעיף, ואפילו במקרה של חוסר בספים מחלט באחד הסעיפים, מגבלה ביותר וברובה בקשיים רבים, כתוצאה, אין באפשרות ההנהלה להפעיל סניפי דואר מסוים ביחידה כספית עצמאית, אלא חייבת לפעול לפי סעיפי הפעולה השונים המבוצעים בו, מבלי להתחשב ביוחס בין פעולות אלה לצרכי סניף הדואר המקומי הנדון. ע"י שיטה זו, אין הדואר יכול להשיג מעמד עסקי, למרות הנחיצות במעמד כזה. תקלה גדולה מסוגה בסדר גיהול החשבונות. כל סניף רוי שם את כל התנועות הכספיות (הן מרובות ביותר בסניפי פי דואר!) בטפסים שונים ומיוחדים. הטפסים נשלחים למחלקת החשבונות המסכמת אותם, מעבדת אותם וכו'.

המסים בכלל. (כאן מעניינת ההשוואה לישראל, בה הדואר עובד ברוח ניכר, דבר המהווה לכל הדעות מס, והייתי מוסיף — מס די רגרסיבי. יש בהחלט מקום לחשוב על פיי קוח הכנסת על צורה זו של "מס" — י.ע.). בהמלצה האחרונה, פונת הועדה לענין הסובסידיות. הועדה מצאה, כי בהעברת הדואר באמצעי חובלה שונים — מכילים התערופים הקבועים עבור תובלה אווירית סובי סידיות לסוג תובלה זה, כלומר, מחירי דואר האוויר הם מחירי עידוד לתעופה האזרחית. ולכן קובעת הועדה:

ט. סכומים אלה של סובסידיות יש להעניק לדואר דרך הקצבה מיוחדת ומפורשת, ואז יוכל הדואר להוציא בג' לוי על מחירי התובלה האווירית, ולא להטיל זאת על המשתמשים בדואר בצורה נסתרת, בדרך זו, יהיה לקהל ולקונגרס פיקוח נוסף על סכומים אלה, ותסוגת הדואר לכשעצמו תהא ברורה יותר.

הועדה מסיימת בעניני הדואר באמרה, ש"א ארגון עסי קרימודני ויעיל של הדואר, מיכון משרדי וטכני, ושיי סות עבודה מודרניות, אפשר היה לחסוך מיליונים של דולרים שלא בדרך צמצום השרות או העלאת תעריפים, כמוכן, יש כאן מונטן שאינו נמדד בדולרים ותוא הגברת אסון הציבור, יוסה פוריה יותר של העובדים, ושייתוף הציבור בעניני הדואר.

דו"ח זה מכיל גם חלקים מיוחדים המטפלים רק בעניני מנגנון כלליים, קבלת עובדים, עניני אדמיניסטרציה כללי יים, תכניב וניהול חשבונות וכו'. אך חלקים אלה הם כלליים ביותר ומכונים בעיקר לתכנון מרכזי וממשלתי ולא למשרדים עצמם.

למרות השוני הרב בין מצבנו לבין המצב שבארה"ב, הן מבחינת קונסטיטוציונית והן מבחינת היקף המפעל, מן הראוי לשים לב לדו"ח מעניני זה, וכל אחד, יכול להסיק את מסקנותיו הוא לגבי קידום הדואר שלנו. לציון מיוחד, ראוי הרצון המתמיד לקידום וסודרניזציה של השרותים, עיי מחקרים של אנשים בניסמך, שאינם מהווים גוף ממ שלתי מעונין בהגנה ובשבח לשרותי הממשלה, וכן לא גוף אופוזיציוני המוכן לבקר את הממשלה לשם העמולה, אלא גוף ציבורי המעונין בשיפור וקידום.

ורק בעבור כ"ח חדשים מקבלת הנהלת הדואר את הדו"ח על מצבה הכספי. כלומר, שאין הנהלה יודעת את המצב הכספי השוטף ואין לכן באפשרותה לנהוג בנמישות המת אימה למצב העסקי של הדואר, ואינה יכולה לעסוק בפיקוח ותכנון יומי או חודשי. הדואר מתנהל עיי סדרה שלמה של פעולות עסקיות טהורות (שכירת בתים, כלירכב, הסכמים עם חברות תובלה וכו') ויש לתת לו בסיס עסקי מתאים, הן מבחינת ניהול החשבונות, והן מבחינת עריכת התקציב הכולל, לכן ממליצה הועדה:

ה. החוק הנוהג בהנהלה עסקית, עריכת תקציב וניהול חשבונות עסקיים, הוא שיחול על הדואר.

הועדה שמה לב גם למאות התקנות, התוראות ונותי גיהעבודה שהצטברו במשך השנים בדואר, ומצביעות על כך שיש 900 דפים של תקנות, וזה מלבד נוהגיהעבודה ארכאיים. הועדה רואה בכך פסול גדול ועכוב לקידום עניניה של עבודת הדואר, ומכאן ההמלצה:

ז. החוקים, התקנות ושאר נוהגיהעבודה שבשרות הדו"ר אישנו כדי להפוך את כל פעולות הדואר לפשוטות יותר, ולא להזקק למלאכותיות שנוצרה אנב מקרים מיוחדים.

בנוגע לתעריפי דואר, הגיעה הועדה למסקנות מעניינות. היא קובעת, כי בהכנסות משרותים מסוימים ובעיקר מסי פול במכתבים הרגילים, ומתן אינפורמציה, ומדואר חבי לות, יש אלמנט מסוים של מסים, כי חלק משרותים אלה נושא את עצמו וגם מכנים רווחים, ויתרה זו היא למעשה מסים. לכן רואה הועדה לנכון שהקונגרס הוא שיקבע את התעריפים לשרותים המשותפים לכל הקהל. לעומת זאת רואה הועדה מספר שרותים, המשרתים באופן קבוע, פחות או יותר, חלק מצומצם יותר של הקהל, ואז קורה ששריר תויסכלליים, תומכים בשרותים המצומצמים. לכן ממליצה הועדה:

ח. הקונגרס ימלא את ידי ה" Pm. G., לקבוע תעריפים מיוחדים לדואר רשום, לדואר מבוטח, להמחאות דואר, ולעוד סוגים מגבילים של שרות. התעריפים יקבעו כך ששרותים אלה יסאור את עצמם מבחינת כספית, ולא ימלו למעמסה על הקהל הרחב המשתמש בדואר, או על משלם

מחירי מברקים

דוכסית במידת מה — לא הועילו להטבת המצב ורק גרמו להפחתת ההכנסה ולשרות בלתי יעיל, וכן נוספו קשיים על קשייהן של חברות הטלגרף. משום כך סוכם על ידי המומחים: "יש לבסס את המחירים בהתאם לשרות שני תן". ברם, דבר זה אינו ניתן להיעשות על נקלה ודרושה, איפוא, שיטה מיוחדת לקביעת המחירים בהתאם לכל המסיבות.

עובדה היא שלעתים שכיחות מוערכות ההוצאות לפי מספר המברקים ולא לפי מספר המילים. אם כן, בעת שניגש לחשב ולקבוע מחירים, נאלץ להכיר במציאותה של יחידה המברק.

הועדה המיצעת הבינלאומית לעניני הטלגרף, בישיבתה בבריסל בשנת 1944, המליצה על תיקונים בקביעת מחירי המברקים. נוכח תחרות חזקה בין גורמים שונים נאלץ שרות הטלגרף לתת מקום לשיפורים רבים, אלא שדבר זה עם כל הכרוך בו, כגון מעגלים, מכשירים ופקידים, עולה ביוקר. הוכח כי אין אפשרות להעלות את המחירים בז בכך עם ריבוי הוצאות השרות ולכן, יוצא שרות הטלגרף, במרבית הארצות, בהפסדים ניכרים במשך שנים.

ביחס למחירים של שאר אמצעי התחבורה נשארו מחירי הטלגרף נמוכים, והנסיגות לתקן מצב ענינים זה, כגון קביעת סוגים חדשים של מברקים מוזלים — תחבולה פרי

משם שמכתב יש לשים בתוך מעטפה, אשר על השולח לספק לעצמו על חשבוננו: וכשם שיש לעטוף צרור דואר, כן דרושה כותרת למברק. לדוגמה, יש להוסיף בתחילתו של מברק של 50 מלים משולמות עוד 7 מלים: מספר סידורי, שם עיר המוצא, מספר מקורי, מספר המלים, התאריך, השעה וסימן הניתוב. אם נחשב כמלה נוספת את שלוש ההפרדות שבין הכותרת, הכתובת, התוכן והחתם, מה כי אז, למעשה, יש לשדר במברק 58 מלה—מבלי להביא בחשבון את "הוראות השרות" שבכותרת. מאידך, נקח לדוגמה עשרה מברקים של חמש מלים, נמצא כי במקום אותו מספר של מלים ששולם עבורן (50), יש לשדר 130 מלה, 10x8 בכותרות, שהם 80, ועוד 50 מלה. פירושו של דבר שבדיוק בעד אותו סכום הכסף אפשר לשדר 58 מלים במקרה הראשון לעומת 130 במקרה השני, ומכאן החשיבות שביחידת המברק.

הסימנים שבכותרת לא הוכנסו מתוך שרירות לב, דרוש שים הם להעברתו של המברק והינם לתועלת בעליו. לציון שם עיר המוצא או התאריך והשעה נודעת חשיבות רבה, והשמטתם, או כל שינוי שייצשה בהם, נחזת לבעליו את הזכות לתבוע בחזרה את כל דמי המברק.

בדוגמה למעלה ראינו כי בעד מברק של 58 יחידות שייצור משלמים לפי חישוב של 5 יחידות תשלום, בעוד ששולח עשרת המברקים של 50 המלים ישלמו אך ורק בעד 50 יחידות התשלום מ"מ 130 יחידות השידור—הבדל שאין להתעלם ממנו, מאחר שהמחיר הראשון הינו ב"מ 2.24 פעמים גדול מהשני. מסתבר, כי שולחי המברקים הקצרים יוצאים ברווח, ואין בדבר משום תועלת לסוכנויות הטלגרף.

לאור כל זאת, ולאחר שמניחים את שאורכו הממוצע של מברק הוא 15 מלים משולמות, כך שהמספר הממוצע של המלים המשודרות הוא 23, יוצא כי למעלה משליש ממספר המלים ששודרו בפועל לא שולם בעדו, אם נעלה את מחיר המלה ל"1, תקביל אז המלה המשולמת ליחידה הוציבה—יחידת השידור, כלומר: יחידה המבוססת על המחיר שנגבה בעד שידורה בפועל של כל מלה. למרות אי הושר שבהטלת תשלום על בעל המברק בעד שרותים שניתנו לזולתו, אפשר לערוך רשימת מחירים המבוססת על שיטה חדשה, כתנאי שתהא זו הדירה וקבוצה לכל, אלא שהדבר תלוי באורך הממוצע של המברק קום העלות להשתנות בהתאם לסוג המברק ומסיבות אחרות.

דבר זה ימריץ את שולחי המברקים להרבות באופן שיטתי ביחידות תשלום על יחידות שידור, ויאפשר לחב"ר רות הטלגרף להכין, בלי חשש של טעות ובלו ספקות, רשימת מחירים המבוססת על המחיר בפועל בעבור שיר דורה של כל מלה.

יתכן ובשלב הביצוע ימצא כי לא דבר קל הוא לקבוע לכותרת מחיר שהוא מבוסס על מספר המלים שהיא מכיל לה בפועל, כיוון שמסיבות שונות, אפילו תוך מהלך השידור, עלול מספר המלים שבכותרת להשתנות. פיתרון

מעשי יותר הוא למנות את המלים במברק באותו אופן שנוהגים למנות עתה, אולם בחישוב המחיר שיש לגבות מאת השולח, יש להוסיף מספר מסוים של יחידות תשלום (נכנה אותן יחידות A) שיהא מיוחד לאותו מקום יעוד ולפי אותו ניתוב, על גופי הטלגרף לבוא תחילה לידי הסכם ביניהן בנוגע למספר יחידות התשלום שיש להוסיף, אם היחידות הנוספות יעמדו על מספר קבוע, אין לחשוש לקשיים העלולים להוצר באופן חלוקת התשלום הנוסף שבדומה למחיר היסודי יתחלק בין גופי הטלגרף שהעבירו את המברק.

כדי שלא למעות במיון הנגדי ולא להכביד על המברקים הקצרים יתכן ויהא זה מן החכמה לבחור במספר של יחידות נוספות, יותר קטן במקצת מהמספר שנקטנו לעיל, ואם גם יקבעו גופי הטלגרף את מספר המלים הנוספות לחמש, יש להוריד את התשלום הנוסף לפי תנאים מסוימים. דבר זה יביא לתשלום שיתאים יותר להוצאות השיר דור, הפקידות והציוד, אבל לא ביחס לפעולות בלתי אלקטריקליות שאין להן קשר עם פעולות השידור ואשר חשיבותן רבה והינן עולות ביוקר.

אפשר להניח שהוצאותיהן של פעולות אלו משתלמות בהפרש שבין מחירי ההעברה למחירים הסופיים. אם כך, הרי בדוגמה לעיל ראינו כי ביחס לכל הפעולות משלמים בעד מברק של 50 מלה אותו סכום שמשלמים בעד 10 מברקים של חמש מלים, אם כי במקרה האחרון מספר הפעולות הבלתי אלקטריקליות הן פי עשרה. אם נניח, בענין המדובר, כי ההפרש שבין התשלומים היסודיים (תשלומי ההעברה ותשלומים סופיים) שנקבע על ידי שני גופי הטלגרף הקיצוניים הוא 0.04 פרנקים זהב, הרי ששולח המברק הראשון ישלם 4 פרנקים זהב בעבור פעולות אלו, בעוד שכל אחד משולחי עשרת המברקים הקטנים ישלם 0.40 פרנקים זהב בלבד בעד פעולות המזדהות במספרן ובהוצאותיהן. יוצא מזה שהמחיר הראשון גבוה מדי, או שהמחיר השני נמוך מדי, או, מה שיותר קרוב לודאי, ששתי האפשרויות האלו נכונות. מסתבר, איפוא, כי כדאי וראוי להתנה את שיטת יחידות המברק.

את הדבר אפשר לעשות בערך כך: נניח תחילה שהוצאת הפעולות הבלתי אלקטריקליות יוערכו כסנטימים S מפרנק הזהב, בעד כל דבר יקבלו גופי הטלגרף מחיר יסודי אחד, המחיר הסופי שירד לרמת מחיר ההעברה, כך שהמחיר הכולל יופחת באופן ניכר, אלא שמלבד המיזרים הרגילים יש לגבות "מחיר נוסף סופי וחלק" (נקרא לו סנטימים S מפרנק הזהב) אשר יתחלק בין שני גופי הטלגרף הקיצוניים, מבלי שהדבר ישפיע על הסידורים המיוחדים שנעשו בין גופי טלגרף מסוימים (ביחוד של ארצות שכנות) ביחס לתשלום הנוסף או האחוזים המגרי עים להם. עקב שיטה זו תיווצר האפשרות להכין רשימת מחירים שתתאים יותר להוצאות השרות ותהא הוגנת כלפי הציבור וגופי הטלגרף גם יחד.

M. Foz, Journal U.L.T., No. 2, February 1953.

תרגום: ד"ר מ. רודניצקי

הדואר הנע — נושא-תרבות אלמוני

אני נותן לך רבע שעה להתלבש, לגשת למשרד ולהביא את העיתונים לשער הדואר, ושם אחכה לך. רבע שעה אני מוכן לעכב את המכונית, אך לא יותר". נסתתמו כל טעניו תי, עשיתי במצוותו של פקיד הדואר הנע, וכאשר מסרתי לו מקץ 14 דקות את הגליונות החסרים, חזר ואמר: "זה עניין רציני מאוד, ועליך לדאוג שזה לא יקרה עוד פעם. קיבוץ בלי עתון, ועוד ביום הששי!" וכאשר ראה את מבוכתי, התפייס קמעה ונכנס למכונית, נפרד בברכת-שלום והוסיף: "תודה רבה!"

אבל האמת היא שאנחנו, משפחת העתון, ועוד יותר עשרות היישובים המפורזים בפרוודור ירושלים (כן ירבו!) ובשאר חלקי הארץ חייבים תודה לדואר הנע, לאותו שירות נאה ולעובדיו הנאמנים, העושים את עבודתם יום-יום בצנעה ובמסירות, המקיימים קשרי ידידות ותרבות עם ארץ תם מקומות חלוצים נידחים וכאילו מיוחסים, קיבוצים, מושבים ובפרט, ויצוין: מאז קיום השירות, לא הגיעה על כל פנים לעתון זה אף תלונה על חסרון או פיגור, וזה דבר גדול; והשיחה הנזל גם מעידה, באיזו רוח עוסקים אנשי הדואר הנע במלאכתם. באיזה רגש אחריות לגבי שליחתם היישובית והתרבותית, ועליכך ישראנא ברכה וישמשו דוגמה לשאר עובדי המדינה ולכלונו.

(בכובא)

"על המשמר"

כתבי העתונים בעריהשדה אינם מתלהבים מצילצולי הטלפון (הקשור כלילה אל ביתם) בשעות הבוקר המוקדמות, שתוכנם כרגיל אחד: טרגיות על שלא הגיע עתון, חברי-עתונאי מאחד העתונים נוהג לענות במקרה זה בנייט רב: "אני מצטער מאוד, אבל לא חילקתי היום באיזור שלך!" כתב (לשעבר) של עתון אחר נהג לענות זאת לגעור באוני הקוראים הנוהמים: "אתה חמור ולא מגיע לך עתון!", סגר את הטלפון והמשיך בשנתו שהופרעה בלא עת (והרי יש לזכור שעבודת העתונאי נמשכת כרגיל עד אחרי חצות).

מכל מקום — גם במקרה הטוב אין בידו הכתב לעזור הרבה, אלא למסור למינהלה את הקובלנות.

ואולם ביום הששי האחרון שוב צילצל הטלפון במרץ, השתדלתי לחילה שלא לשמוע אותו, אך לשווא: במלי חמתי העצבים נצח לבסוף הטלפון. "פה מדבר הדואר הנע להרי יהודה: "בחמישה טפסים הנועדים לקיבוץ רבדים, חסרים הדפים החיצוניים! תשלח אותם מיד למשרד הדור אר הראשי!" — נשמע קולגבר תקין, ניסיתי להסביר שאין אני עוסק במישלות, שאני אינני נמצא במשרד, אלא שוכב עדיין במיטה; אך כל התירוצים הביורוקרטיים היו ללא הועיל. "עליך להבין: זה עניין רציני מאוד, לא ייתכן שהקיבוץ יישאר בלי עתונים, ומהגם דיום ששי היום!"

זוטות

שקון אלקטרוני. בזמן האחרון הוצא לשוק העולמי מוצר אלקטרוני חדש והוא שערן די אלקטרוני שאין צורך לכוונו אלא אחת לשנתיים, וזאת על ידי החלפת הסוללה. שגודלה כשעועית. אמנם מחירו של שערן זה גדול פי 10 מהשיעור המכני, אך נראה שהצלחתו מרובה וביקושו רב.

כביל ותחיימי במחקר גיאוגרפי. כביל תחיימי של 160 ק"מ בין פלורידה שבארצות-הברית לבין קובה (אי באמריקה המרכזית) יאפשר מדידת חוזקו ותקופתיותו של הזרם הגולמי. דבר זה, בכוחו להוסיף על ידיעותינו בקביעת הסיבות שביזרם זה ועל השפעתו על השינויים האקלימיים באזור זה.

נמצא כי תנועת מים מעל אזורים מגנטיים יוצרת אנרגיה חשמלית, אנרגיה זו נתנה למדידה ולרשום ע"י אינדיקטור אבסולוטי שפועל באמצעות אלקטרודות הקבועות בקצות הכביל.

מחקרים אלה אינם מפרעים לתנועה הרגילה דרך הכביל.

מוצרי בוש ודור. חברות אחדות לתעשיית מכשירי קשר ודור באמריקה נוהגים להטים מוצרים חדשים לאזורים הקוטביים כדי לנסותם בתנאי אקלים קיצוניים אלה ובהתיאם לתוצאות הניסיון, להכניס שפורים במכשירים.

שלוחות טלפון לכבי' שחיטה. בחברת הטלפונים שבארץ קנסס, ארה"ב, התאונן מניו שאינו מסוגל לשמוע את צל צול הטלפון כשאני נמצא בחדר שבו הותקן המכשיר. הפקיד הציע שבדאי אולי להתקין שלוחות בכל חדרי דירתי, ההצעה נתקבלה על דעת המניו והותקנו 6 שלוחות בדיירתו.

כשרון שכנוע. חצי שנה לאחר התקנת השלוחות העתיק המניו, כבד השמיטה, את מקום מושבו לעיר אחרת. הדייר החדש טען שהנו מסתפק בקו ראשי בלבד, אך פקיד החברת הצליח לשכנעו כי השלוחות מאפשרות לו נוחות יתר והמניו החדש נכנע לשכנוע והשאיר את השלוחות בכל חדרי דיירתו.

בוש בסטודיה. לפי תבנית הבוק של סטודיה, הנמצאת כעת בשלב של בצוע, תוקם רשת המאפשרת קשר טלפון טלגרף ורדיו בין הערים הראשיות של מדינת רבת שטח זו.

טלויזיה בבתי מלון בארה"ב. בתי הארח הגדולים, בערי רים הראשיות שבאמריקה, עושים סדורים כדי להתחיל בכל חדר וחדר את מקלטי הרדיו באלה של טלויזיה. חברת ר.ק.א. מודיעה על הזמנה של 4,000 מקלטים שהיא קבלה מחברת בתי מלון "שטרון".

חב כעת לכל איטליה, לאחר הצלחתו המרובה בשתי הערים הנ"ל.

הנחה ושחרור מדמי רישיונות מקלט, הרפובליקה הגרמנית המערבית החליטה על מתן הנחות ושחרור מדמי רישיונות להחזקת מקלטי רדיו לאלה שמעבם הכלכלי דחוק, בתנאי לה נקבע שהנחות אלו יכולות להגיע ל-5% מכל ההכנסות מן הרישיונות אך באזורים מסוימים עברו על מכסה זו. תחנות שידור ומספר בספרד. מאז תום המלחמה האזרחית בספרד הוכפל מספר תחנות השידור והמספר בספרד זה גיע למספר כולל של 81.

סרטי קולנוע בסלוויה. בין חברות הסרטים והחברה הטל-וויזיה השווייצרית הושג הסכם שלפיו ישודרו סרטים ויו מנים שלא ניתנים בבתי הקולנוע דרך טלוויזיה ובמקרים יוצאים מן הכלל בד בבד עם בתי הקולנוע.

ספירידובת עמון. בין שתי ערי בירה אלה נפתח קו רדיו טלגרפי ישיר.

"רובנס" בשרותי הטלפון. כדי למקם תקלות במרכזות אבי טומטיות, ובעיקר תקלות שקשה לגלותן בדרך הרגילה, המציאו בדואר הבריטי מתקן הפועל בעזרת מני רובוטי, שלרשותו מספר קוי חיוג. הרובוט מחיג מספרים פנויים; כשהוא נתקל בתקלה הוא מודיע על כך לצוות הבדק. הוא ניתן לטלטול ממרכזות אחת לשניה ומסוגל לעבוד 24 שעות ביממה.

חמש פעמים סביב העולם בחצי יובל

לפני זמן מה ציינה העיתונות השווייצרית תופעה שאינה יוצאת מגדר הרגיל על דהר אחד — ארטיל סנדו, שעשה מהלך של 208,000 ק"מ במשך 25 שנות שרותו. בצורה זו סובב דהר זה את העולם חמש פעמים ברצף. אכן מעטים האנשים היכולים להדמות אליו. החשוב נעשה, לתמהונם של רבים, לפי ממוצע של 25 ק"מ ליום והוא נכון בכל זאת. מובן שסיכובו של עובד מסור זה, הוא שונה בהחלט מזה של דהר עיר רוני, בהתחשב בסבילותיו המיוחדות של חבל ארץ זה בשווייץ בו האוכלוסיה פזורה ביותר. תושביהן של 25 חוות רי 35 חוות וצריפים שבנקטונים של Vand Neuchatel ר' בחורף מצפים מדי יום ביומו לבואו של אותו אדם במדוי הכחולים כהים.

אכן צריכים להיות מחושבים ומחושלים כדבעי כדי לעמוד בקצב חיים כזה. אי אפשר שלא להעריך אותו הולך רגל המחזיק מעמד זה 25 שנה עם חיך על השפתיים במשך כל אותה תקופה.

דוגמה זו מעידה פעם נוספת שהליכה משמשת תר גיל רב ערך, אם מבצעים אותו בצורה מתונה ופשוט מה. כלי הרכב הממוכנים או הבלתי-ממוכנים מוציאים מכלל שימוש סוג תנועה זה. האמנם נהיו חיינו מאושרים יותר על ידי כך?

פצצה אטומית וציוד בזק. בזמן הפצוץ האחרון באזורים המדבריים של ארצות הברית נבדקה מדת ההרס שפצצת אטום עלולה לגרום בציוד הבזק. התברר שבמרחק 4 ק"מ ממרכז הפצוץ נשאר הציוד העילי שלם והמשיך לפעול ללא כל תקלה. הציוד התת-קרקעי נהרס רק באזור המידוי של הפצוץ. היינו, במרכז בו הורגשה רעידה חזקה.

בחירת מספרי טלפון. מניו חדש בירושלים בקש לתת לו את המספר 1913 בטענה כי בתאריך זה הוא נולד וקל יהיה לו לזכור אותו. אבל המספר היה כבר תפוס, ושום הצעה אחרת לא נתקבלה על דעתו. כמעט והסכימו כבר על המספר 4651 אבל מתאום ניכח המניו החדש שאותו מספר בנימטריה פרושו "אהוד" והרי איש בשם כזה לקח את ארופתו וברור שאינו מוכן לקשור את הטלפון החדש שלו בזכרון מעלים זה. המספר 5257 תזכיר לו את השם והבה את הספור שבו נזכר המניו אין אפשרות למסור פה מטעמים מסויימים. מכל מקום הוא דחה את ההצעה מתוך חשש שאשתו תגחש משהו אם תראה את המספר. בסוף הוסכם על המספר 7363 מאחר שהוא רומז על מקצועו: זגוג.

שרות השידור הבריטי ב.י.ס. הגיע בחדש שעבר לשיא בהעברת שידורי חוק, שהגיע ל-640, בעוד שמספר השידורים הממוצע הוא 400; אבל גם מספר זה גבוה, בעיקר אם נשחזר אותו לממוצעים שבנישאל: קול ישראל מע"ביר כ-70 שידורי חוק לחדש, כולל הסרטים, שעבורן אין צורך בקו מיוחד.

הרדיו והטלוויזיה באנגליה. מספר הרישיונות למקלטי רדיו וטלוויזיה באנגליה בסוף שנת 1952 היה למעלה מ-13 מיליון: 173,000 מזה מקלטים במכוניות פרטיות ומוניות, וקרוב ל-2 מיליון מקלטי טלוויזיה.

תכנית חומש של הבזק המצרי. במצרים הוכרז על תכנית פיתוח ושכלול של מערכות הבזק לחמש שנים הקרובות, עם הקצב שלמעלה מ-5 מיליון לירות מצריות. למעשה נקבעה תכנית זו לפני שנים רבות אך בצועה נדחה פעמים מספר בגלל קשיים כספיים.

התכנית כוללת הנחת כביל דוקטובי בין קהיר לאלכסנדריה, הקמת משדר ומקלט מרכזי לשרות החברה הרדיו טלגרפית המצרית (כדי להוציא מן השימוש את תחנת החברה "מרקוני" שפעלה עד מה בשטח זה), הקמת 4 מרי כזות חדשות בקהיר עם קבול כולל של 28,000 מספרים; הקמת מרכזות חדשה באלכסנדריה, בעלת קבול מקסימלי של 4,000 קו והקמת מרכזות קטנות בערי השדה של מצרים.

החדשות האחרונות דרך הטלפון. אחד מהדושי של שרות הטלפון האיטלקי הוא מתן שרות חדשות "ברגע האחרון" יומם ולילה. על ידי חיוג המספר 9 אפשר להתקשר לשירות מיוחד המספר את החדשות הפוליטיות, התרבותיות, הספורטיביות והשוטפות, במחזורים של 3 דקות. שרות זה הונג קודם במילנו ובטורינו שבאיטליה הצפונית והור

בכ"עשרים לערך, לאה למראה ומודאג. כשנכנס הומר למשרד, האזין לשיחת מר ספאנגלר והצעיר.

— ארבע-עשרה מלים, אמר ספאנגלר, נשתתק לרגע זה ציץ בעלם. — דחוק קצת בכסף? — שאל.

הנער לא היה יכול להשיב לו מיד, אבל כעבור שעה קלה אמר: — כן, אדוני. דחוק קצת. אבל אמי תשלח לי סכום שיספיק לגמיעה הביתה.

— ודאי, אמר ספאנגלר, — והיכן היית?

— בשום מקום, אני חושב, אמר הנער והתחיל משתעל.

— כמה זמן דרוש עד שהטלגרמה תגיע לאמי?

— למזרח, אמר ספאנגלר, השעה מאוחרת למדי. ופעמים לא קל להשיג כסף בשעת-לילה מאוחרת, אך אני העבר אצביר את הטלגרמה תיכף ומיד. ובלי להציץ בפני הנער שנית, פישפש ספאנגלר בכיסיו והוציא בחפזו כמה מעות קטנות, שטר-כסף אחד וביצה שלוקה.

— הנה, אמר, על כל מקרה שיבוא. הוא מסר לנער את השטר. תוכל להתחזר לי לכשירחוב, כשאמך תשלח לך את הכסף. הורה באצבע על הביצה ואמר: — לקחתיה לי ביבאר! אחר לפני שבעה ימים. היא מביאה לי מול.

הנער הסתכל בכסף. — וזה מה? — שאל.

— אין זה ולא כלום, השיב ספאנגלר.

— תודה, אמר הנער, ולא יסף, תודה ונבוך. — תודה, אמר שוב ואץ מהמשרד.

ספאנגלר הגיש את הטלגרמה לוויליאם גרוגאן, סלגרפיס טן-הלילה והממונה על הטלגרמות. — וילי, אמר, שלח נא אותה כאילו שולמה. אני עצמי אשלם בעדה.

מר גרוגאן הניח ידו על המכונה, ופתח בתקתוק מהיר של דברי הטלגרמה, אות באות:

חרת מארגארט סטריקמאן, רחוב בידל, 1874.

יורק, פנסילוניא.

אמא יקרה, אנא שלחי סלגרפיס שלושים דולר. רוצה לבוא הביתה. שלומי חצוי. הכל בסדר גמור.

[12]

הומר מקוליי בדק את שולחן-המשלוח, לראות מה מוכן לחלוקה, ושמא יש לעשות איזה ביקורים. מר ספאנגלר חלה בו עיניו, תחילה מתוך הבעת-פנים סתומה, ואחר כך פנה אליו ושאל:

— מה בעיניך עבודתך כדור?

— מה היא עבודתי בעיני? השיב הומר, טובה היא בעיני מכל. מובטח לך שהראה המון אנשים שונים, ומובטח לך שאתה הולך להמון מקומות שונים.

— כן, אמר ספאנגלר, ונשתתק לרגע, כדי להסתכל בנער מקרוב.

מנהל משרד-הטלגרף נשתתק לרגע ואחר כך הוסיף ושאל:

— עבודה זו טובה באמת בעיניך, לא כן?

— בדעתי להיות הדור הטוב ביותר ששירת במשרד זה מיום היוותו.

— אוקיי, אמר ספאנגלר, אך אל נא תקטול את עצמך, אל תפליג בריצה יותר מדי. היה אהוב על כל בריה הסר

דפים מוגשים ע"י

ש. אלראי

הקומדיה האנושית * (פרקים)

א.

מה לך כי תבכי, מילידה, כי תבכי כל-כך? שיר נשירה לביתנו, לביתנו הישן. לביתנו בקנטוקי, הרחוק, הנדח.

ב.

הומר היה רכוב על גבי אופנים משומשים, שהיו חותרים מתוך אימוץ רב בשפע הבזק של הדרך הכסרית. הומר מקוליי היה לבוש גלימה של שלחית-טלגרף, שהייתה גדולה הרבה מכפי מידתו, וכובע-דוורים שהיה סחוט מכפי מידתו. השמש היתה שוקעת בזמננו של שלוחת בין-ערביים, היקרה מאוד ללבם של בני איתאקה, על כל סביביו היו גניסרי וכרמים שנחו מנוחתם בחיק האדמה עתיקת הימים של קאליפורניה. ואף-על-פי שהומר היה אץ לדרכו, לא היה מחסיר מעצמו שום קסם הסביבה... כשהגיע לתחומי מרבית-המגורים של העיר עבר על פני שלט, בלי לקרוא בו:

איתקה, קליפורניה.

קדם וים — והבית על כלם.

כרוך בואך הור!

ג.

היה ערב באיתאקה, שעה שהומר חזר סוף-סוף, רכוב על אופניו, למתחו של משרד-הטלגרף. השעון שבחלון הראה הורה: שתי דקות אחרי שבע, בתוך המשרד ראה הומר את מר ספאנגלר, מנהל משרד-הטלגרף, מונה את המלים בטלגרמה שנמסרה לו זה עתה בידי אחד צעיר.

* הקומדיה האנושית מאת ויליאם סרוואן — תרגם יצחק עברי — ההימנונות והחרוזים תורגמו בידי ג. אלטרמן — ספרות "שחרות", הוצאת עם עובד, תל אביב — תש"ז.

את הכובע במעליות, וקודם כל, אל תאבד בדרך אפילו טלגרמה אחת.

— כן, אדוני.

— אינה דומה עובדת לילה לעבודת-יום, הוסיף ספאנגלר. הולכת טלגרמה לרובע הסיני, או לקצו היער, זהו תפקיד העלול לעורר פחד בלב בחור רגיל, אך אל נא יעורר תפקיד זה פחד בלבך אתה, בני-אדם, הם בני-אדם, ואל לך לפחד מסיניהם. בן-כמה אתה?

— ארבע-עשרה, השיב הומר.

— טוב, בעוד שנתיים תהיה בן שבע-עשרה.

— כן, אדוני.

— אם יודמן לך דבר, שאינו מובן לך, תפנה אלי.

— כן, אדוני, אמר הומר, ואחר-כך שאל: ומה בדבר הטלגרמות המושרות?

— אין זה ולא כלום, השיב ספאנגלר. אין לנו טלגרמות רבות מסוג זה. ואתה, הן קולך ערב למדי, לא כן?

הומר השיב:

— הייתי שר לפנים בבית-הספר הפרסי-סיריאני של יום

א' באיתאקה.

— יפה, יפה, אמר ספאנגלר, זהו בדיוק נמרץ הקול הדרוש לנו בשביל הטלגרמות המושרות. נניח, למשל, שלמר גרוגאן שממולנו נשלחה ברכת יום הולדת, כיצד תעשה זאת?

הומר עבר אל מר גרוגאן ושר:

יום הולדת ש—מח,

יום הולדת ש—מח,

יום שמח, גרוגאן יקר,

לך — בה לחי!

— תודתי לך, אמר מר גרוגאן.

— יפה, יפה, אמר ספאנגלר להומר, אך אל תאמר גרוגאן יקר, אלא תאמר מר גרוגאן היקר. ומה תעשה בחמישה-עשר הדולרים לשבוע?

— אמסור לאמי, השיב הומר.

— בסדר, אמר ספאנגלר. מכאן ואילך אתה עובד קבוע. אתה חלק ממוסד זה. הסתבל בדברים ותאזן כהלכה. יהיו עיניך פקוחות ואזניך כאפרכסות. מנהל משרד-הטלגרף תלה לרגע את עיניו בחללית-האוויר, ואחר-כך שאל: ומה עתיד התיות לעצמך?

— אין אני יודע לבטח. אך אני משער, שהייתי רוצה, יום אחד, להיות מישהו. אולי קומפוזיטור, או משהו בודו-מה לזה, יום אחד.

— הרי זה נאה, אמר ספאנגלר, וזהו המקום הנכון להתחלה. המוסיקה היא כאן על כל סביבין, מוסיקה אמיתית, ישר מן העולם הרחב, ישר מלב הבריות. השומע אתה את קול מענעני הטלגרף? מוסיקה נהדרת.

— כן, אדוני.

פתאום שאלו ספאנגלר: כלום יודע אתה המאפיה של צ'ארטון בברודוויי היכן היא? הא לך רגע הדולר והבא לי שתי עוגות מיום אתמול, עוגת תפוחים ועוגת אגוזים ושוקולד. שתיים ברבע.

— כן, אדוני, אמר הומר. הוא תפס באויר את המטבע

שזרק לו ספאנגלר ויצא בריצה מן המשרד. ספאנגלר השי' זה עליו את מטבו, כשהוא שוקע בחלומות-בטלה נעימים ורחוקי-געגועים. כשיצא מעולם-החלום פנה אל הטלגרפיסטן ואמר: — מה דעתך עליו?

— נער טוב הוא, אמר מר גרוגאן.

— אף אני סבור כן, אמר ספאנגלר. מוצאו ממשפחה הגונה ודחוקה משדירות סאנטה-קלארה. אין לו אב, והאח בצבא. האם עובדת בקיץ בבית-האריות והאחות לומדת בקולג' הממשלתי. אלא שהוא צעיר בשנים אחדות מהגיל הדרוש, למטה מהגיל, זה הכל.

— ואני, מר גרוגאן, שנים אחדות למעלה מן הגיל הדרוש. נשתות יפה זה עם זה.

ספאנגלר קם מכסאו. — אם אהיה דרוש לך, אני אצל קורבט. חלקו נא את העוגות ביניכם. הוא נשתתק ונתן מבט נדהם בחומר, שנכנס במרצתה למשרד וכיוו שתי העוגות בעטיפה של נייר.

— תאמר לי שוב מה שמך, בחור? קרא אליו ספאנגלר כמעט בצעקה.

— הומר מקוליי, השיב הנער.

מנהל משרד-הטלגרף חיבק את השליח החדש בורעו ואמר: בסדר, הומר מקוליי. אתה הוא הנער הדרוש למשרד זה במשמרת-הלילה. אתה, כנראה, תיצור המהיר ביותר בכל עמק סן-הוויקים. אתה עתיד להיות יום אחד אדם גדול — אם תישאר בחיים. לכן עליך לדאוג לכך שתישאר בחיים. הוא פנה ויצא מהמשרד, בעוד הומר מנסה לרדת לסוף דעתו של המנהל.

— בסדר נערי, אמר מר גרוגאן, העוגות!

הומר הניח את העוגות על השולחן, לצדו של מר גרוגאן, שהוסיף לדבר. — הומר מקוליי, אמר, שמי אני ויליאם גרוגאן ואולם הכל מכנים אותי וילה, אף אני בן ששים ושבע שנים. אני טלגרפיסטן ותיק, אחד האחרונים בעולם. אני גם טלגרפיסטן ראשי במשמרת-הלילה של משרד זה. ואני הנבר שומר בלבי גם זכרונות מעולמות מופלאים רבים שעברו וחלפו. ואני גם רעב. הבה ונעשה איפוא שינוי כרה של עוגות התפוחים והשוקולדה. מהיום והלאה אתה ואנוכי — ירודים...

— כן אדוני — השיב הומר.

הטלגרפיסטן הזקן בצע את עוגת השוקולד לארבע פרוטות, והתחילו אוכלים.

— לפעמים, הוסיף מר גרוגאן ואמר, אבקש ממך ללכת בשבילי הליכה כלשהי, להצטרף אלי בשירת שיר, או לשבת ולדבר אלי במקרה של שכרות אצפה מצדך להבנה מעמיקה, שאין מצפים לה ברגיל מבני-אדם שלא מלאו להם עדיין אלא שתיים-עשרה. בן-כמה אתה?

— ארבע-עשרה, השיב הומר. אולם כסבור אני שיש לי הבנה טובה למדי.

— טוב, איפוא, אמר מר גרוגאן, מקבל אני, בכל לילה ולילה במשרד הזה אסמוך עליך, כי תדאג שאהיה מוכשר למלא את חובותי. מתוכם מים קרים על פני, אם אינני מתנער עליידי טלטול בלבד, ואחר-כך מביאים לי ספל קפה שחור וחם מאת קורבט.

— כן, אדוני, אמר הומר.

— ואולם ברחוב של עיר, הוסיף מר גרוגאן, הנהג הוא אחר לחלוטין. אם אתה מוצאני אחוז חבלי האלכוהול, ברכני לשלום כשאתה עובר על פני, אך אל תזכיר באוזני את אשרי, אדם רגיש אני, ואני מעדיף שלא להיות נישא לחרדה בציבור.

— מים קרים וקפה במשרד, אמר הומר, וברכת שלום ברחוב, כן, אדוני.

תיבת-טלגרף התחילה מטרטרת. מר גרוגאן השיב לקרואה ונתישב ליד מכונת-הכתיבה, אך הוסיף לדבר: גם אני מחבב קרם-שוקולד, אמר, וגם המוסיקה חביבה עלי, וביחוד זמרה. נדמה לי, ששמעתני אומר, שלא במתכוון, כי שרת פעם בבית-ספר ליום א'. אגא, היטיבה עמי ושירה לי אחד משיירי בית-ספר ליום א', בעוד אני מעלה על

הנייר ידיעה זו מואשיגנסון.

הומר שר את "צור הדורות", בעוד שמר גרוגאן היה מעתיק את הטלגרמה במכונה. זו היתה שלוחה אל מרת רוזה סאנדוואל, רחוב ג'י, 1129, איתאקה, קאליפורניה. ובטלגרמה הודיע מיניסטריון-המלחמה למרת סאנדוואל, שבנה, חזאן דומינגו סאנדוואל, נפל בקרב.

מר גרוגאן מסר את ההודעה לירי הומר. אחר-כך לגם לגימא אריכתא מן הבקבוק, שהיה שמור עמו במגירה שלצד מושבו. הומר קיפל את הטלגרמה, הבניסה לתוך המעטפה, חתם אותה, חבש את כובעו ויצא מן המשרד. כשיצא השליח הרים הטלגרפיסטן את קולו ושר את "צור הדורות", כי אירא, בזמן מן הומנים. היה גם הוא צעיר לימים, כאחד הצעירים אשר בארץ.

(המשך יבוא)

בול ישראל היפה ביותר

במשאל בוק שנערך בין ציירים, סוחרים בולים, אספנים ותיקים ובני נוער הוצגה השאלה: מהו לדעתך הבול הישראלי היפה ביותר?

התשובות שנתקבלו היו מענינות ביותר, רוב הנשאלים השיבו כי הבול היפה ביותר לדעתם הוא בול "איגוד הדואר העולמי": בולים אחרים שצוינו כי הם ביותר הם: בול ירושלים, בול הדגל, בול יובל הק"ל (בערך 80 פרוטה).

בהזדמנות זו נזכיר כי בתחרות שנערכה בארצות הברית הופיע בול "איגוד הדואר העולמי" שהוצא ע"י דואר ישראל, בין עשרת בולי האיגוד היפים ביותר.

ההצעה המקורית של בול ירושלים

בולנו מכירים את הבול הנאה "בול ירושלים" שהוצא לכבוד פתיחת האסיפה המכוננת למדינת ישראל. עתה מתברר, כי יש שני הבולים עיקריים בין ההצעה שהוגשה ע"י הציירים האחים שמיר ובין הבול בצורתו הסופית.

ראשית — הערך הנקוב בהצעה (150 פרוטה) שונה ל-250 פרוטה. הבדל שני נובע מתוך משגה טופוגרפי שנעשה בהצעה ותוקן, לאחר שנתגלה על ידי מומחים. מתברר כי בהצעה המקורית התפתל "כביש הנבירה" לתוך לטרון, דבר שהיה בלתי רצוי בהחלט...

תערוכות תמיד מהלכת באמריקה

זה שנים קיימת בארצות הברית של אמריקה תערוכת בולים, נתונה ברכבת מהלכת תמיד. רכבת זו עוברת ממחוז למחוז וחונה בכל עיר גדולה. ערך הבולים המוצגים בתערוכה נודדת זו, עולה למיליון דולאר ולמעלה מזה. עם בוא הרכבת לתחנה, מודיעה העיתונות על המאורע בהוצאות מיוחדות מטעם הנהלת הדואר, והמונים נוהרים לתחנת הרכבת לחזות בתערוכה הנודדת.

משרד הדואר הקטן ביותר בעולם

משרד הדואר הפרימיטיבי והאורגינלי ביותר על פני כדור הארץ נמצא ב"ארץ האש", אי בדרומה של אמריקה הדרומית, ושרק מצד הים מגילן מבדילו מן היבשה.

סוכנות הדואר הנ"ל מורכבת מחבית רגילה מחוברת בשרשרת ברזל לסלע. כל אניה עוגנת שולחת סירה מיוחדת לקבל את הדואר מן האי ומשאירה את המכתבים המיועדים לתושבי המקום.

משרד הדואר נמצא בחסות יורדיים הבאים במגע עם תושבי האי. יצוין שעדיין לא קרה אף מקרה אחד של אבדת מכתב או התנקשות בסודיות חילופי המכתבים.

לקט מספרות הבולאים — הניא לבית הדפוס

יצחק כהן

הפקיד : אותו דבר.
התימני : שחיון זכויות ימח שמם כל הנשים. אם לא
היה שינוי זכויות היה יותר בזול.

עולה חדש : כמה עולה בול לאוסטרליה ?
הפקיד : 400 פרוטה.
העולה : גם על בולים יש מכס ומס מותרות ?

האם : לך לדואר קנה בול ושלשל את המכתב.
הבן הלך לקיוסק מול הדואר קנה ארטיק ושלשל את
המכתב לחיבת הארטיק.

יקה : כמה עולה בול של 5 גרוש ?
הפקיד : חמישים פרוטה.
היקה : ושל 10 גרוש ?
הפקיד : מאה פרוטה.
היקה : תודה. פעם אחרת, שלום.

אסלן (חוסה) — דמתיגן

מהו אופטימיסט ?
המדביק בול של חמש פרוטות על מכתב ושולחו בשרות
אכספרס בדואר אייר.

הדמד עוֹחֵלו

במלחמת העולם השנייה קרה הדבר. איכר שגויס לצבא
צלצל מן המחנה אל אשתו ובקשה להשגיח הוטב על
הנשק שהחביאו בשדה. המלפנאי שהאזין לשיחה מסר
את תוכנה למפקדת הצבא. לאחר זמן מה הגיעו חיילים
לביתו של האיכר וחרשו את השדה לארכו ולרחבו אך
הנשק לא נמצא.
כעבור זמן מה מלפנה אשתו של האיכר והודיעה לו
שהשדה נחרש היטב ואין מקום לדאגה.

איש עסקים עצבני לאחר שלא קבל את המספר המיומן
בזמן שהוא קמה לקבלו, מחויג שנית ושואל : — איזה
אידיוט יושב שם בקצה הקו ? והתשובה לא אחרה לבוא :
— אדוני מתכוין לקצה הקו שלך ?

חיים חרקוט

נגשת זקנה לאשנב.
הזקנה : אדוני למדת חשבונות ?
הפקיד : כן גברתי.
הזקנה : הניח בעל דיפלומה ?
הפקיד : כן גברתי.
הזקנה : אם כך אפשר לסמוך עליך, פרוט לי 5 לירות.

הזקנה : מה התאריך היום ?
הפקיד : 29 לחודש גברתי.
הזקנה : אתה רואה אצלכם הכל מחוקר : בשבוע שעבר
בר אמרת 22 והיום כבר קפצת ל-29.

תימני : כמה עולה בול לעדן ?
הפקיד : 280 פרוטה.
התימני : ולגברת ?
הפקיד : (אינו מבין) מה לגברת ?
התימני : אם אשתי רוצה לשלוח, כמה עולה ?

א.3
Telephony

הרי אמרתי לך שאינני רוצה
לדבר עם עצמי!

מפה ושם...

— ליקוטים —

ש. מ. ואל

א. סוף סוף...

מרת תומאס קיף תושבת העיירה אוסוגו שבמדינת ניו יורק קבלה סוף־סוף לפני שבוע ימים את הגלויה שנמסרה ב־1 באפריל 1911 לבית־הדואר בעיירה ליונס, המרוחקת 35 מזלין ממקום מגוריה, ע"י אחיה גודפרי, שנפטר לפני 39 שנים...

ב. כח קליטתה של תיבת־מכתבים באוהיו

גדול כוחם של האמרוקנים במעשי־קונדם, שעל פי רוב הם משעשעים ולפרקים — מעציבים.

במידלטאון שבאוהיו נר עובד־הדואר וובסטר גיוטון, הוא עומק בהעברת מכתבים זה למעלה 40 שנה ויודע לספר כל מיני תעלולים ומעשי־קונטור שנעשו בו הדיר. כשהוא פותח את התיבות, כדי להוציא מתוכן את הדואר, הרווה מוצא לפעמים חפצים שאין להם שייכות כלשהי למשרד הדואר.

זה לא כבר פתח תיבת מכתבים ומצא בה שלל כזה: קופסה של אבקת כביסה, 4 קנקנים של בירה, 2 מפתחות, 28 מעטפות מלאות נורי נייר ו־11 דולאר במזומנים.

הקנקנים, המפתחות והמעטפות שהושרפו לתוך תיבת המכתבים — הם מעשי קונדם המתקבלים על דעתו של מר גיוטון. אולם אחר־עשר הדולאר במזומנים — זה למעלה מכוח השגתו...

ג. אגרת מהוד מלכותה

ישראלי שיצא ללמוד לעיר אוניברסיטאת באנגליה קבל לפתע מכתב רשום וחתימה ב"שרות הוד מלכותה", גבהל מאד למראה המכתב ולא הבין מה מוצאת בו מלכת אנגליה האדירה וזקא בשעה שהיא מתכוננת לטקס הכתרתה. כס' בור היה שהיא מבקשת לגרשו מארצה בשל איזה חטא שטפלו עליו. בידים רועדות פתח את המכתב והנה לפניו אגרת מאת הדואר האנגלי בוז הלשון:

"כיון שכבי לא הדביק בול מתאים למכתב ששלח לישראלי, כי המחיר גדול מזה, וכיוון שסברנו שמחמת עובדה זו עלולה להגרם למקבל המכתב אי־נעימות כגון תוספת תשלום קטנה ודיווחיים במסירת המכתב לתעודתו, אי לכן הננו מלווים לכבי 4 פני (הבול הודבק על המכתב) כדי שהמכתב יגיע לתעודתו ללא כל תקלות. להחאה זו יכול כבי, אם רצונו בכך, להשיב בצורתו תרומה למוסד צדקה כטוב בעיניו."

ד. הדואר והלורד

מעשה בלורד בריטי אשר שלשל מכתב לתיבת הדואר, ובטעות ורק אותו לתא שעליו התנוסס השלט "דברי רפוס", מתוך חשש שמא יגרום הדבר לעיכוב במסירת המכתב לתעודתו, חש הלורד למקד המוסמך במשרד הדואר

אר, ספר לו על המקרה ובקש את עזרתו לתקן המעוות, כדי שהמכתב לא יתעכב, תפקיד נשך בשפתיו ולא ידע מה ליעץ ללורד. פנה הלורד למנהל סניף הדואר, אך גם הלה לא ידע מה לעשות. אז התקשר הלורד טלפונית עם שר הדואר בכבודו ובעצמו ובקש ממנו, כי יריד פרטי, לעי וור לו בענין. שר הדואר הרגיע את יורדו בהסביר לו בפשטות שאין שום חשש שיחול עכוב במסירת המכתב בגלל הטעות. "לא חשוב השלט מעל כל תא ותא בתיבה, הסביר שר הדואר, כי למטה, בתוך התיבה, כל שלושת סוגי הדואר מתערבים ביחד."

ה. פילאנטרופיה בטלפון

מפקחי הטלפון בעיירה האנגלית היירוד הופתעו בראי חם, כי סכום המטבעות באחד הטלפונים הציבוריים עולה חודש חודש על המגיע בעד השיחות שנרשמו באותו טלפון אבטומטי. לבסוף נפתרה החידה: אחת הנשים הצדקניות היושבות בעיירה זו הודתה, שהיא שמה בקביעות מטבעות לתוך האבטומט לאחר שגודע לה, כי עובדות הטלפון נאלצות לעבוד בשכר זעום...

ו. טעות בכתובת

מכתבים הבאים מחו"ל בתשובה לפניות של משרד הממשלה נושאים לעתים כתובות משוננות, הכותבים מציינים בכתובת את ה... תאריך העברי שמצא בראש המכתב שקבלו, כגון: משרד החינוך, ירושלים, רחוב שבת 27, הקריה, תל אביב, רחוב שבת 16. היו מקרים שמכתבים הוחזרו הואיל והדוברים לא מצאו רחובות כאלה.

ז. טלפוניסטי־סומא

עיתון מוחלט מסוגל לטפל בלוח טלפונים בעל 110 מספרים, הלוח הותקן לפי שיטת בראיל (שיטת הקריאה לעיור) בבית חרושת בני־יורק: הלוח מתאים גם לטיפול של טלפונאי מיקה, הממשלה ההולנדית הבטיחה פרסים לחברות שיתקינו במשרדותם מכונות כאלה ויעסיקו נכים שאיבדו את ראייתם.

ח. מכשיר הטלויזיה יהיה בייבי־סיטר...

הטלויזיה תקבל על עצמה, בעתיד, את תפקיד השמירה על התינוקות בעת שההורים יוצאים לבלות — ניבא היום ברינג־גנרל דוד סארנוף, יושב ראש מועצת המנהלים של חברת הראדיו האמריקנית. בראיון מיוחד עם סופרו של כתב העת המצויר "פארייד".

סארנוף הוסיף, כי יש לחכות שבעתידי הקרוב יומצאו מכשירים אלקטרוניים נוספים, כגון: מקלטידי אלחוטיים, אשר יתנו לאדם קשר מידי בכל עת עם ביתו ועם משרדו וכן מכונות עם מגננוי מיקות אבטומטיים אשר ימנעו תאונות דרכים. ("ידיעות אחרונות")

מן ההווי

שחולקו לחמשה בתים, השניים הראשונים נכנסו לחצי גמר. במקרה אחד היה לשלושה משתתפים אותו מספר נקודות ולפי החלטת שופט ההתחרות מר א. לבונסקי (אליף תל-אביב לשעבר) נכנסו שלשתם לחצי גמר. ראינו כיצד "נלחם" קשה עובד ותיק ובעל דרגה גבוהה, עם פועל פשוט כשוחה בשוחה. בהתחרות חצי הגמר היו התוצאות כדלקמן:

בית א'	נקודות	בית ב'	נקודות
וינטרוב	4	לוינגר	4
בולר	2½	קיבוביץ	1½
מוס	1½	פוזנסטיר	4
צער	2	זלצמן	2½
בלט	0	קנת	1
חסון		ספיר	1

להתחרות הגמר נכנסו איפוא החברים: וינטרוב, מר זס, בולר מבית א', לוינגר, פוזנסטיר, זלצמן מבית ב'. לאחר מאבק קשה ומאמץ ניכר נגמרה ההתחרות בתוצאות אלה:

1. וינטרוב 5 נקודות
2. בולר 3
3. זלצמן 3
4. לוינגר 2½

פעולה זו, ברכה בה מכיון שלשעות רבות נעלמו כל הצרות והדאגות היומיומיות ורק "צרות" ה... "מט" אספו אותך!

כל פעולה תרבותית רצויה ודרושה בקרב עובדי הדור אר, וברכתם ותודתם ליוזמים ולמוציאים לפועל בעבר ובעתיד. רצוי מאד שבחיפה ובירושלים יתארגנו חוגים של עובדי הדואר ותבוצענה גם שם פעולות תרבותיות שונות: פעולות שתובלנה להביא לידי פגישת חברי החור גים בשלוש הערים הנדולות ושכתוצאה מכך יוכלו החברים להחליף דעות ביניהם. להתמודד ע"י לוח השחמט וכר.

שר הדואר ד"ר בורג והמנהל הכללי של המשרד מר ח. בן מנחם קבלו לראיון משלחת ארצית של עובדי ההגנה, בפגישה נדינה בעיית המצב שיווצר עם הפעלת דורוג המהגרים גם לגבי מומחים שאינם מדוברים ושאינם משתייכים לאגודת האינג'נירים.

* * *

הועד הארצי לעובדי המדינה דן בישיבתו האחרונה על הלנת השכר ובהצעת נציבות המנגנון בקשר לחופשת מחלה.

קרב לודאי שבימים הקרובים יושג הסכם בין נציבות המנגנון ואיגוד עובדי המדינה, שלפיו יקבל כל עובד קבוע לאחר שנת שרות, משכורת מלאה בעד חדשים ומחצית המשכורת בעד חדשים נוספים של מחלה. בשנה השלישית לשרותו — משכורת מלאה בעד שלושה חדשים ומחצית משכורת בעד שלושה חדשים נוספים. בשנה הרביעית, החמישית והשישית — משכורת מלאה בעד ארבעה חדשים ומחצית המשכורת בעד ארבעה חדשים נוספים. בשנה השביעית, השמינית, התשיעית והעשירית של שרותו, משכורת מלאה בעד חמישה חדשים ומחצית המשכורת בעד חמישה חדשים נוספים. אחרי גמר עשר שנים לשרותו — משכורת מלאה בעד ששה חדשים ומחצית המשכורת בעד ששה חדשים נוספים.

* * *

במועדון עובדי הדואר ת"א—יפו

זה כמה חדשים שהתארגן חוג שחמט, ע"י מועדון עובדי הדואר בת"א—יפו. רבה ההתענינות והפעילות בין עובדי הדואר, הפעולה הראשונה שהיתה: הזמנת אליף ישראל לשחמט ד"ר אורן למשחק סימולטני בהשתתפות 21 שחקני דואר וקהל צופים, המשחק היה מרתק ומלא הפתעות. אחרי קרב קשה הפסידו 16, זכו 3 ושניים גמרו בתיקו. לדברי האמן יש לעובדי הדואר כוחות היכולים להתמודד עם קבוצות אחרות בארץ. הפעולה השניה, התחלת רוח איזורית קואליציונית בהשתתפות 20 שחקנים

הידעת...?

(לקט חדשות מעולם הדואר)

ש. א.—

אלה אין היא חותמת בידה כדי שלא ינצלו זאת לשם מסחר באבטיגרים. ... כי המלה השכיחה ביותר בשיחות טלפון היא המלה "אני". חברת הטלפונים בגניוורק בדקה 500 שיחות טלפוניות ומצאה שהיאני חזר בשיחות אלה 3900 פעם.

... כי המקבל הגדול ביותר של דואר בעולם כולו הוא נשיא ארצות הברית, הגנרל אייזנהאואר: במשך השבוע השני של חודש יוני ש.ה. עלה מספר המכתבים שהגיעו אליו ל-75,000 ומעלה.

... כי כל כותבי המכתבים לאליובת השניה מלכת אנגליה מקבלים תשובה תוך שלשה ימים. על מכתבים

פתיחת בית הדואר בקרית שמונה

ד. הורוביץ

— אחד אחרי השני — את יריהם על ראשי וברכו אותי כל אחד ב"ברכה" ו"שמירה" וכו'. ב"יתן לך מטל השמים ומשמני הארץ" וכו'. אחרי הברכות ולפני יציאתם את בית הדואר ברכו את שר הדואר, המנהל הכללי של משרד הדואר, והנהלת הדואר כולה וברכו "שהחיינו" ואחלו לעצמם שבקרוב נגיע לכך שקרית שמונה תהיה עיר גדולה, עיר ואם בישראל וכו' וכו'.

ונראה לי שישנם סיכויים שהברכה של "עיר ואם בישראל" תתגשם ובקרוב דווקא, קרית שמונה גדלה ומתפתחת יפה לעיר החולה וברכו המסחר והתעשייה של הגליל העליון ונזכה ויוקם בית דואר להסאת במרכה של העיר.

בתקופת המנדט עבד בדואר פקיד אנגלי שהיה מכונה "בעל שתי המגבעות". את כינויו קבל משום שלרוב לא היה נמצא בחדרו, ומוכיחתו היתה טוענת, בהצביע על מגבעתו התלויה על הקולב, שהוא נמצא אי שם בתוך בנין הדואר. "אילו עזב את הבנין", היתה אומרת, "כי אז היה לוקח עמו את מגבעתו, שהרי ידוע שאין הוא נוהג להלך ברחוב גלוי ראש".

לאחר זמן נתברר כי היו לו שתי מגבעות: אחת שהשאירה תמיד תלויה על הקולב והשניה שהיה לוקח עמו...

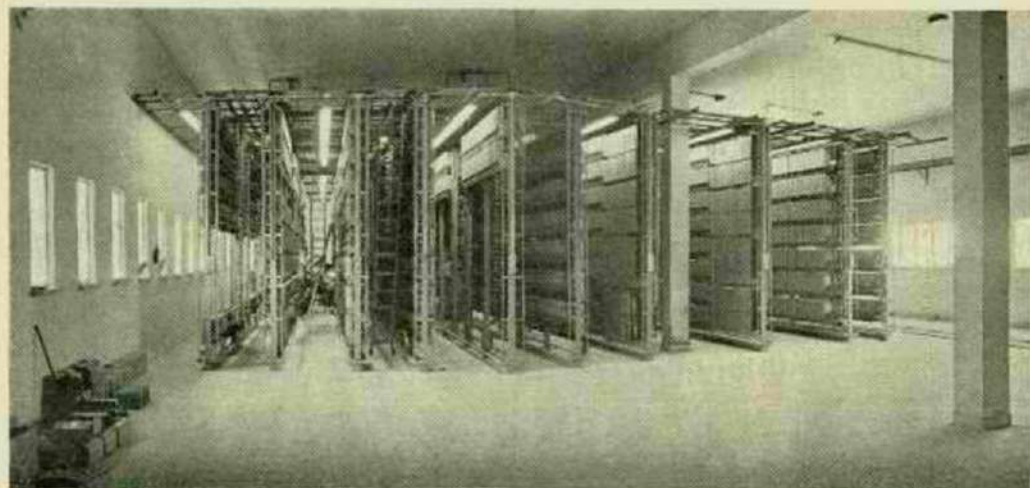
(ר. מ. ר. — מפי הגב' ברכה שפירא)

רק לפני כשנתיים היתה חלסה, קרית שמונה של היום, ספר ערבי נסוּש: וזהו ובוהו ורוח אליעזר קרול עם הזקן הלבן מכפר גלעדי (שהיה אז "אלוהים" של חלסה) מרחפת על פני החורבות והמושבות הערביות ובין עשרים המשפחות מעולי "מרבד הקסמים".

כיום קרית שמונה, חלסה לשעבר, מונה כ-4,000 תושב ומשתרעת על יותר מ-4,000 דונם. בה חנויות, בתי מלאכה, בתי קולנוע, צרכניות, בית חרושת למחצלות, משרדים ממשלתיים, בנק פועלים, וביום 25.3.53 נפתח גם בית דואר וכותב השורות האלו הוא מנהלו.

הסידורים בבית הדואר קרית שמונה הם בטוב טעם למרות שהדואר הוא בבית אבן ערבי עתיק יומין, אבל תנאי העבודה והתנאים הסניטריים הם קשים. הדרכים משובשות ויש לבצע חלוקת דואר ומברקים עם כח עבודה של דו"ר וחצי ("חצי" הדו"ר עובד רק 4 שעות ליום). סביב בית הדואר מסתובבים רוכלים — בעיקר מארצות המזרח — ומכריות בקולי קולות על סחורותיהם ויושבים "בעלי עסק" גידים וסנדלריות גידות וצועקים ורועשים כמעט כל היום. השטח סביב הדואר הוא "מרכז מסחרי" ו"מרכז בעלי מלאכה" של העולים מארצות המזרח בוצעיר אנפין. למרות הקשיים יש לי סיפוק רב מעבודתי בבית הדואר בקרית שמונה מאחר שהקהל מעריך מה שעושים בערו. הקהל אינו פוסק מלבדך את הנחלת הדואר ואותי בכל הלשונות שבגולם.

ביום הראשון של פתיחת בית הדואר באו בשעות של אחרי הצהריים הזקנים של עולי מרוקו, טונים ועירק ושמו

מראה מרכז הטלפונים החדש מבפנים

שמעתי ורשמתי...

הובא לדפוס ע"י

ש. אישלאה

עבודת היום התקרבה לקצה ואני יושבתי במשרדי וטפתי בבדיקת המאזן, אך שמעתי דין ודברים שהגיעו אלי מתוך אולם האשונים. נגשתי וראיתי את הפקיד מתוכה עם אדם אחד. הפקיד משתדל לשכנע את הלוקח אך ללא הצלחה. שאלתי לפשר הויכוח וגודע לי כי האיש רוצה לקבל חבילה והפקיד טוען שישנן שעות קבועות לקבלת חבילות. התערבתי אף אני והסברתי לאיש את המצב אך ההוא בשלו: הוא עתונאי והצרור מכיל לפי דבריו, דברי

דפוס המיועדים לגלוון הקרוב ואם לא יקבל מיד את החור מר יפרסם מאמר על היחס הביורוקרטי השורר בבתי הדואר.
כיון שלא יכולתי להשקיט את הדובר, בקשתי להביא לפני את הצרור והנה בתוכו... חתיכת נקניק.
העתונאי, כמובן, לא קבל את צרורו ואני עדיין מחכה למאמר.

(מפי כ"ל, מנהל סניף דואר)

מכתבים למערכת

לכבי מערכת "דואר"

ח.ג.

בעקבות מכתב ההוקרה שגשלה מטעם המועצה האזורית בגליל העליון עבורי יספורם בחוברת מס. 2'3 שנה ב' בחודש מאי/יוני 53, אני מביע בזה את תודתי להנהלת הדואר עבור פרסום המכתב בחוברת הגליל, אולם רצוני לציין בזה שהמועצה האזורית לא הזכירה במכתב ההוקרה הגליל את חבר עובדי הדואר הנע, ובוודאי אני מפרסם ברבים שהודות לחבר העובדים אשר שתפו פעולה מלאה, והראו רצון טוב וטסירות, פעלו השרותים לשביעת רצון כל המשקים והמועצה האזורית.

אני מודה לכל עובדי הדואר הנע אשר עבדו יחד אתי בהבנה והדדיות במשך שנתיים של שרות.

בב"ח

מנחם ויצמן

דואר טבריה

לכבי מערכת "דואר"

ח.ג.

בעקבות המאמר "מאה אחוז" חוברת 2'3 של מ. חנין: החלטתי להוסיף לחשבוננו את האחוזים שאבדו לה, ובפרט שני סעיפים עיקריים:

א. להיכן נעלם סעיף כלכלת המשפחה?

ב. האם אין הוא רוכש לעצמי ולמשפחתי שום לבוש? אם נוסף שני סעיפים אלה לחשבון, כי אז כיצד יתא' זן תקציבו? כידוע לנו אסורה העבודה הפרטית על עובד ממשלתי, אם כן מאין לוקח מר חנין תוספת לשם ביצוע שני סעיפים אלה, או שמה חשבוננו אינו נכון?

בהודמנות זו תפצה אני להביע את המשאלה: מדוע לא יותן לעובדי הדואר כולם לבוש מיוחד, אם ידוע שחייבים הם להופיע לעבודתם מסודרים ונקיים.

בב"ח

ב.ב.

עפולה

לכבי המנהל הכללי, משרד הדואר

א.ג.

מצורפת בזה מעטפה של מכתב שקבלתי השבוע מבתי ג. גורט שבציריך. אנחנו עומדים בחליפת מכתבים מת' מדת. אני כותב לפחות שני מכתבים בשבוע והיא מכתב כל שבועיים. אנו שולחים את מכתבינו בדואר אויר, כזנתי היא להביע את שמחתי על 'שדואר ישראל עובד במהירות כזאת. מכתבי שנכתב ב'15 ביוני הוחתם בציריך בחותמת ה'15 ביוני והגיע לירושלים כשחזתמת ה'16 ביוני עליו ובשתיים עשרה בעהרים של אותו יום היה המכתב ביד. זה פשוט נפלא!

בכבוד רב

שרגא אקו (שטינבוק)

מעונות המקשר 7, ירושלים

לכבי מערכת "דואר"

ירושלים

ח.ג.

תרשוני נא להציע הצעה בדבר "הבשרת עובדים". מנהלים אצלנו קורסים להשתלמות העובדים שכונתם להוסיף דעת לעובדים ולהגביר את יעילותם בעבודה. לי נדמה שבד בבד עם קורסים אלה כדאי לאפשר לעובדי דים את הכרת המחלקות השונות המשתפות פעולה עם המחלקה שבה נמצא העובד. לאחר שעובד הכיר את המחלקות השונות וחזר למחלקתו, הוא ידע טוב יותר את המוסד שהוא עובד בו ואת תפקיד מחלקתו במוסד זה.
כדוגמה: קוזן טלפונים לחיקוני פנים בחיפה יעבוד חד' שים בבית המלאכה, חדשים במרכז האבטומטי וחדשים בבחינת קרי הטלפון.

אני משוכנע כי הקשיים האדמיניסטרטיביים הכרוכים בהצעה זאת הם קטנים מאוד לעומת התועלת לעובד ולע' בודה גם יחד.

בב"ח

ר. הומבורגר

חיפה

לכב' מערכת "דואר"
ח.ג.

למתכנני תקציב הפיתוח.

מה שנוגע לחומר האנושי, הבעיה יותר חמורה. כאן כבר לא מופיעה שאלת תקציב בכל חריפותה אלא כשרון ויכולת בניוס עובדים לדואר. נהוג אצלנו יחס של קלות ראש בקבלת עובד לדואר ומסתפקים במה שהלשכה שר' לחת. בקרתי פעם במשרד דואר בעיר שדה ושאלתי את מנהל הדואר: "איך אתה יכול לעבוד אתם? על זה הוא ענה לי: "גוז' לי אתם יותר מאשר עם מקחים". הבנתי אותו היטב וכמו כן השכלתי להבין את שאלת החומר האנושי בדואר. דעתי היא שאין להשלים עם גזירות זו של מנהל דואר פלוני ואלמוני אלא לתכנן תכנית של מיי גימנס בקבלת עובדים לדואר. אין לתלות את הקולר באנושי המנדט כמו שכותב מר ברנשטיין. אנשי המנדט שמשו גר' עין לדואר ישראל ורבים מהם נמנים על סקדיה הטובים של דואר ישראל.

א.שן
חדרה

ברצוני להוסיף אי אלו הערות למאמרו של מר נתן ברנשטיין "על בעיית הייצור ופיריון העבודה".

נכון הוא שרבות נכתב ונאמר בישיבות ועדי העובדים בדואר על היעילות ופיריון העבודה בדואר. אבל נדמה לי, לפי עניות תפיסתי, שמעט מאוד נעשה בכיוון זה. המשרד מה שמעט ונשארה במסגרת הריכוז. מסכים אני עם מר ברנשטיין אשר השכיל לפי נסיונו להגיע למסקנה כי פיריון ויעילות בעבודה תלויים במידה רבה בשני גורמים א. החומר האנושי, ב. הציוד.

אין להכחיש: בציוד התקדמנו ויעדו על כך דברים שנאמרו על ידי המנהל הכללי של משרד הדואר בעתון העתונאים ברמלה. אמנם רחוקים אנו עוד ממאחרר בכל משרד ומשרד ועם גובע במקום עפרון העתקה ממין גרוע הקשורים במידה ידועה בפיריון עבודה אבל את זה נשאיר

תגובות הנהלת הדואר

השובה לגבי בן-יקי (גליון 12):

כפי שהגב' בן-יקי נתרשמה, גובעים הקשיים מחוסר שיתוף פעולה וחוסר אדיבות בין הטלפונאים ואין הדבר כך.

המצב לאמיתי שונה מעיקרו והנו תוצאה מן המחסור בעורקים בינעירוניים שאינו מאפשר את השלמת השיחות מיד לאחר הזמנתן.

מכיון שאין עורך ישיר בין ירושלים לטבריה מבוצעת התנועה בין שתי ערים אלה באמצעות המרכזים הבינעירוניים בחיפה ותל-אביב. מרכזים אלה פועלים כמרכזי מעבר ובשעות העומס והאחרונים מרכזים בדיהם, נוסף על הזמנות מגוייהם, את הדררשות מכל המרכזים האח-

רים אשר אין להם קשר ישיר עם טבריה וירושלים. כל ההזמנות מסודרות בהתאם לסוג השיחה ושעת ההזמנה ובתנאי תור השיחה מושלם הקשר ע"י מרכז המעבר. לפי כך עת ההמתנה של מגויי תל אביב לשיחתם לירושלים שווה לזמן ההמתנה של מגויי טבריה. בדרך כלל מועברת כעת שיחה מטבריה לירושלים תוך שעה או שעה וחצי ועם הגדלת מספר העורקים הולך המצב ומשתפר.

עובדי המרכז הבינעירוני בחיפה מגישים את כל העזרה למרכז טבריה וקים שיתוף פעולה מלא בין צוות הפיקוח בין שני מרכזים אלה.

הגב' בן-יקי תעשה את הנכון אם בעתיד תודיע למפקח האחראי מיד על כל קושי בהעברת שיחותיה.

היגיינה מקצועית

היגיינה של הרגלים לעובדים שעבודתם קשורה בהליכה ממושכת.

1. נגלים:

א) הטפול בנעל של עובדים שעבודתם קשורה בהליכה ממושכת חיוני הוא לנוחיות העובד, לבריאות הרגלים וליעילות העבודה. רגלים עייפות גורמות עייפות כללית לגוף, בלי שהעובד ידע על כך שהנעל המונוחת היא הסבה.

ב) יש להתחזק את הנעל במצב טוב ולתקנה בזמן כדי שלא תאבד את צורתה והעור יאשר גמיש. יש לזכור בזמן בחירת הנעל שהרגל בקיץ מתנפחת במידה קלה וזו תופעה גורמלית. כן מתפשטת הרגל כשהעובד נושא משא כבד. לכן ראוי לבחור בנעל גדולה כחצי מספר ולתקן את התב-

דל, לפי הצורך, בזוג גרביים נוסף. יש גם לשים לב לנוחיות נכונה של הנעל. אי התאמת הנעל גורמת פצעים, אינפקציה, יבלות והפרעות אחרות לרגלים.

2. גרביים:

רצוי ללבוש גרבי צמר בקיץ ובחורף. הגרביים לא פחות חשובות להליכה מאשר הנעלים. גרבי צמר עבות מונעות את הווצה ולחץ ישיר של חלקי הנעל על עור הרגל. בגרביים גדולות מדי מתהווים פצעים לרגל. יש לזכור שגרבי צמר מכוססות בשיטה בלתי נכונה עלולות להתחזק. גרבי כותנה אינן משנות את גדלן לאחר הכביסה אך בתנאי האקלים שלנו אינן סופגות את הרטיבות במידה מספקת,

מותיקי הדואר

צבי ברקוני
התחיל בעבודתו בדואר
בשנת 1921. כיום מנהל מחיר
וי לשרותי הדואר, צפון.

רחל חיון
התחילה בעבודה בדואר
בשנת 1920. כיום מפקחת
במרכז הטלפונים בחיפה.

ראובן ציילינגולד
התחיל בעבודתו בדואר
בשנת 1920. כיום מהנדס
העיר ת"א-יפו.

יש לזכור שהזנחה בעור הרגלים יכולה לגרום אי יעילות
בעבודה וסבל רב לעובד.

4. הפרעות ברגלים :

להלן רשימת ההפרעות הנגרמות ע"י טפיל בלתי נכון
ברגלים אשר אפשר להקטין ע"י יעוץ מתאים :

- א. זדקת בשורש הצפורן : נגרמת ע"י נעל קטנה מדי.
- ב. זדקת כתוצאה מגידול הצפורן לתוך העור : נגרמת
ע"י קצוץ בלתי נכון של הצפורן. שני המקרים הנ"ל
זקוקים לטיפול רפואי מקצועי.
- ג. התעבות הצפורן ואבון צורתה הנורמלית : נגרמת
ע"י הזנחת הקצוץ.

- ד. בוטות : נגרמות ע"י שפשוף הנעל.
- ה. גרזי והפרשה בין האצבעות : נגרמים ע"י פטריות
והמגע יכול להיות ממושך מאד אם לא מטפלים בו
לפי הוראות הרופא.

- ו. חצבים אחרים : זקוקים למשומת לב הם : רגלים
שטוחות, יבלות : בוטות קור, הזעה יתרה, שגויים
בפרק הברך.

- ז. בכל מקרה הרורש טפיל רפואי מקצועי או אינפורמציה
נוספת יש לפנות לרופא.

ועור הרגל נשאר ע"י כך רגיש ורטוב. אפשר ללבוש גרבי
כותנה דקים תחת גרבי צמר כדי שהשפשוף יהיה בין גרב
הכותנה וגרב הצמר במקום בין גרב הצמר ובין עור הרגל
בזמן הליכה מאומצת.

3. טפיל ברגלים :

א. לאחר תום העבודה יש לרחוץ את הרגלים בסבון וס'
ים קרים בחורף ובקיץ. יש לנגב את אצבעות הרגל היטב.
יש להשתמש באבקת רגלים ולפזר את האבקה באופן שיר
סתי על הרגלים ובפרט בין האצבעות. אחרי יום עבודה
מאומצת רצוי לשכב במשך 20 דקה. כשהרגלים מונחת
על כר.

ב. יש לקצץ את צפורני הרגלים לעתים קבועות ובצורה
ישרה ואין לקצצן בפתות, אחרת גדלה הצפורן בתוך הכ'
שר וגורמת הפרעה בהליכה. במקרה שמפסיקים בכלל
לקצץ את הצפורנים, מתעבה הצפורן במשך הזמן וגדלה
ללא צורה.

ג. במקרה של עור רגיש אפשר לחזק את העור ע"י אבי
בטיות מי מלח, או ע"י מריחת כפות הרגלים יום יום באבן
אלומן (אבן לאחר גלוח). לפעמים אפשר להרחיב את הנעל
במקום מסוים (אצל הסנדלר) כדי להקל על העור הרגיש.

צבי אדלר ז"ל

קשה להשלים עם הידיעה המדכאה שגם הוא, צבי הטוב, המחויך והסלחני המיד, אינו עוד בחיים והלך לבלי שוב. באינו שמחה וחרדת קודש היה מתאר את יום עלייתו ארצה. "זכות גדולה" — הוא כתב באחד מחיבוריו — "נפלה בחלקי להמצא בארצנו הקדושה". שאף להתערות יותר ויותר, להיות אכזר ממש — יונק לומד תורה כחכמינו התנאים — והוא חלם על מדרשה חקלאית, בה יוכל להקדיש יותר זמן ללימודים, שלא על חשבון העבודה, כמובן, כי חותם המסירות והנאמנות היה טבוע בדמו. תמיד ידע להתמיד ולדייק לעבודה ולשעורים כאחד: בימי חמסין וסגריר, בחום לוהט ובגשם שוטף היה בא ומקשיב בעי רגות יוצאת מהכלל.

הנה באו בחינות הגמר. הוא סיים בהצטיינות אך העיר בצער לאחריון שלרגל צאתו לשרות במלואים לא יוכל להיות נוכח בשעורים האחרונים אבל ישתתף בטכס הסיום וחלוקת התעודות ולא זכה, כי כדור האויב קפד את פתיל חייו.

ימתקו לו רגבי המולדת שבה אהבם בחייו.
י. מ.